

De conuersione sancti Pauli

diuitijs et honoribus. et sic iter nos in maxima picta
la ponit. quia per hoc inducti iter alia plura mala. ma
xime superbia et odibilis est deo et hominibus. **Eccli. x.**
Tercio temptat persecutionibus. **Ioh. xvj.** In mundo
pressionem habebitis etc. In omnibus tamen his per nominationis
repressionibus fortiter beatus Vincentius pugnauit.
et ubique victoriam obtinuit dei assistentia et adiutorio.
Dicit enim primum hostem per continentiam. secundum per innocentiam.
tercium per patientiam. quia tanta fuit sibi a deo data. quod
non solum voluntarie ad varia tormenta pro christi nomine se
dedit. sed etiam in eis quasi spiritualis leticia habuit et pro
epulo reputabat. Unde moras carnificum arguendo ad
penas alacriter properauit. Et ultra hoc desiderium
magis patiens habuit. Id merito vificans de ipso
verba thematis. Certamen forte dedit illi ut vince
ret. et sic per victoriam eterne glorie coronam obtinuit.

De conuersione sancti Pauli Sermo. xlix.

Ecce nos reliquimus
omnia et secuti sumus te. **Matth. xix. Mar. x.**
Lu. xix. In summa euangelij tria per or
dinem tangunt. Primum perfectam mundi abrenuntiationem. ibi.
Ecce nos reliquimus omnia. Secundo directam christi imitationem. ibi.
et secuti sumus te. Tercio plenam primum retributionem. ibi.
Vos qui reliquistis omnia. De primo dicit. In illo tempore
scilicet cum adolescens interrogaret dominum. quid faceret ut vitam
eternam possideret. Respondit. Si vis ad vitam ingredi sua
mandata. Ille dixit se a iuuentute impleuisse. Inter
rogauit quid adhuc sibi deesset. Respondit illi. Si vis per
fectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus
et habebis thesaurum in celo. et veni sequere me. Cum au
disset verba hec adolescens abiit tristis. erat enim mul
tas possessiones habens. Tunc illi dixit discipulus. Domine
dico vobis. quia diuites difficile intrabit in regnum celorum.
Et iterum dico vobis. Facile est camelum per foramen acus
transire quam diuitem intrare in regnum celorum. Respondit illis
discipulus intrabant valde dicentes. Quis potest salu
fi. quibus respondit ait. Apud homines hoc est impossibile.
apud deum omnia suntabilia. Tunc respondens petrus di
xit. Ecce nos reliquimus omnia etc. Origo. Petrus prin
ceps apostolorum loquitur per omnes dicens. Ecce reliquimus
omnia. scilicet que habuimus. et que habere vel appetere poteramus.
Comendat illam paupertatem que fuit in primatiua
ecclesia. Primum quod ad proprietatem in hoc quod dicit. Ec
ce reliquimus etc. multi proprii erant. Gregorius. Ad vni
uersum suffragium vocem Petrus Andreas et Iohannes reliquit
rebus et nauis secuti sunt dominum. **Matth. iij.** Secundo
comendat acositatem. cum dicit. nos. quod omnes in comu
ni. **Act. iij.** Nec quisquam eorum aliquid suum esse dicebat.
sed erant omnia illis communia. Tercio a voluntate sponta
nea. cum dicit. reliquimus. Erant enim pauperes spiritu. id est vo
luntate non coacta necessitate. Fuerunt enim de nume
ro illorum. de quibus. **Matth. v.** Beati pauperes spiritu quoniam
am ipso est regnum celorum. Quarto ab integritate li
teggerrima fuit in eis paupertas. et tangit cum dicit. omnia
Omnia reliquerunt sua suos et se. id est propriam voluntatem
habendi. Christus. in omel' alloquens Petro interro
gat. Quamquam omnia o beate petre. reliquisti habere et
navigatum dicis omnia. Gregorius. in omel'. Multum
reliquit qui sibi nil retinuit. multum reliquit qui cum
re possessa etiam concupiscentijs renuntiavit. nam tanta ab
eis dimissa sunt quanta ab eis concupiscentijs potuerunt

Heri. Plus nocet concupiscentia quam substantia. quia
concupiscentia potest se extendere ad omnia. Et hanc
reliquerunt. id est voluntatem habendi. **De** ubi sci
dum beati apostoli reuera omnia reliquerunt. omnia
vique impediencia. omnia retrahentia. omnia piculantia. omnia
ponderantia. omnia inedia. Primum reliquerunt omnia impe
diencia. Impediunt enim in dei fuitio amor et sollicitudo
de temporalium. propter hoc dicit saluator. **Matth. x.** Diffi
cile est que pecunia habent irabunt in regnum celorum. Glo
sa pecuniam habent in amore non in usu. Dicit enim. Haba
nus super illud. Homo quidam ab armaria nomine
Ioseph erat diuites. magne erat dignitatis apud se
culum. sed maioris apud deum meriti. quia non erat diuitum
diuitiarum amor. sed tamen possessione. et sic diuites non
excluduntur a discipulatu saluatoris. Iste enim diuites
erat et discipulus christi. qui non erat pecunie ama
tor sed ipsius distributor. Et hoc est quod dicit psalmus. lxxj.
Diuitie si affluant nolite cor apponere. non dicit.
nolite habere. Beda super **Lu.** Non reprehendit diuites
quod terram colunt. vel quod fructus in horrea congregant.
sed quod fiduciam in illis posuit et pauperibus non eroga
uit. et nimium eas admauit. De quo Chrysostomus. Qui di
uitias amat necesse est quod deum odiat. Et sic sunt im
pedimentum perfectionis quia amor carnis auaricia
et futurum quam prohibet dominus. **Matth. vj.** Non potestis
deo servire et mammona. Glo. Ille diuitius fuit qui pl
de eis sollicitus est et eas diligit quam aie salutem et sic
dicit **Eccli. x.** Nihil iniquius quam amare pecuniam.
Et ibidem. Avaro nil scelestius. nam animam suam
venalem habet. Ideo venerabilis Beda. Frater co
sideremus et terrena ita possideamus ut vique me
te ad celestia tendamus. Beda super **Lucam.** Dif
ferentia est inter renunciare et relinquere. renun
ciare conuenit omnibus. relinquere autem perfectis.
Ideo Gregorius. Si cuncta relinquere non potestis.
tamen ita temporalia tenere ut per ea non teneamini. ita
possidere ut vos non possideant. ut sub mentis ve
stre sint dominio que possideris. quod cuncta tempo
ralia in usu non affectu possideatis. Nam dicitur
Eccles. v. Qui amat diuitias fructum non capiet
ex eis. et Gregorius. Qui terrenarum rerum id est di
uitiarum amore vincitur in deo nullatenus delectatur.
Ideo Richardus de sancto victore. Felix anima quod
sollicita es erga plurima. porro vnum est necessa
rium. dilige vnum in quo sunt omnia. ibi fige cor et
desiderium tuum. mundus enim transiit. et omnis co
cupiscentia eius. Sic fecit apostolus ad **Pbil. iij.**
Omnia arbitratus sum ut stercorem ut christum lucrifica
rem. **Secundo** reliquerunt omnia retrahentia.
id est amorem mundi qui retrahit hominem ab a
more dei. De quo Augustinus. Si in te est amor mundi.
non est qui intret amor dei. Cor tuum vas est. effande
quod habes. non potest enim vas repleti balsamo quod
plenum est aceto. **Iaco. iij.** Qui vult esse amicus
huius mundi inimicus dei constituitur. Ideo. **j.**
Iohan. ij. Nolite diligere mundum. Nam amare
mundum est amare perditorem suum. Augustinus. Ama se
culum et absorbebit te. Christus. Miser est mundus
miserum qui enim sequuntur. Semper mundicia
opera excluderunt hominem ab eterna vita.
Ideo exclamat Augustinus. O munde immunde qua
tos seduxisti. quam multos decexisti. Berthar. In me

distationib⁹. Quid⁹ facit vt tabernator qñl dat
potatorib⁹ salsas carnes vt valde potēt z postea
chare soluant. Et sic facilliter mūd⁹ delectat z bre
ui tpe. z deinde sequit^r eterna damnatio. Job. xxi.
Ducunt in bonis dies suos. z in puncto ad infer
nū descendūt. Ecce q⁹ trahit. Ideo Paul⁹ ad gal.
vi. Vbi mūdus crucifig^r ē z ego mūdo. Chas.
Quicquid mūdus reputabat gloriā hoc ipse penā
Tertio relinquērūt omīa. mediantia. z est amor
amicorū. Math. x. Qui amat patrē aut matrem
plus q⁹ me nō est me dignus. z q⁹ amat filiū aut fi
liā sup me nō est me dign⁹. Aug. Amādu⁹ ē gene
rator h⁹ pponēdu⁹ ē creator. Sed heu plures sunt
qui ppter filios z vxores multa ptra deū faciunt.
furādo. iniuste bona acquirēdo. diuinū officium
vel seruitiū sepius negligēdo. z nonnūq⁹ aie salu
tē minime aduertēdo. Et sic qui amici eē deberēt
pot⁹ inimici sūt salutis. q⁹ verificat illud. Miche.
viij. Inimici hominis domestici ei⁹. Tals⁹ mō medī
ant inter te z salutē aie tue. Hoc mediū habuit il
le dñes de quo Lu. ix. cui dñs dixit. Sequere me
et ille respondit. Dñe pmitte me p⁹ ire z sepelire
patrē meū. Glo. pater ill⁹ fuit infidelis z fuit mor
tu⁹ in vltā. z dixit illi iesus. Sine vt mortui sepeli
ant mortuos suos. tu aut vade z annuncia regnū
dei. Ecce quōd xps noluit q⁹ etiā sepultura p⁹is de
beret fieri quē tñ precepit honorare. ne h⁹ mediū
esset salutis. Post h⁹ ibidē. Lu. ix. alter dixit. domi
ne sequar te. h⁹ pmitte me p⁹imū renūciare his qui
domi sūt. At aut illis iesus. Nemo mītes manū
suā ad aratru⁹ retro respiciēs apr⁹ ē regno dei. vbi
dat itelligere q⁹ illi q⁹ domi sūt amici. carnales fra
tres z sorores zc. h⁹ nōnūq⁹ mediantia. z ē p⁹ius
amor. De q⁹ ij. Ebi. iij. In nouissimis t⁹ibus ista
bunt tēpora p⁹culosa. z erūt hoīes seipos amātes.
cupidi. elati. zc. voluptatiū amatores pl⁹ q⁹ dei. ha
bentes spēm pietatis. i. religionis. vtrū aut ei⁹
abnegantes. De talib⁹ d^r Ro. viij. Qui in carne
sunt deo placere nequeūt. Jo glo sup Mat. Per
fecta dicitur conuersio vbi carnal⁹ rumpit dilectō
Hanc ruptelā docet Math. xvi. Si quis vult ve
nīre post me abneget semetipm. Glo. nō p naturā
sed p maliciā. q⁹ dicit Greg. Nisi quis a seipso desi
ciat ad eū q⁹ supra ipm est nō appropinquat. Ber.
Charitas charitatē destruit. charitas carnis destru
it charitatē spūs. Jo dicit idē doctor. Crudelitas est
carnē dilige z spm negligere. Hugo de sacramen
tis. Conari dēm⁹ quātū possum⁹ vt carnē spūi sū
damus. Hoc etiā fecit Paul⁹. j. Chop. ix. Casti
go corpus meū z in seruitutē redigo. R⁹ Sed
dī. est ne amor sui p⁹im mortale. Nūdef. si amor
sui crescit in cōtēptū dei tunc erit p⁹im mortale. d
bi gfa. Si quis noller seiuare quuor tēpora cuz
tenetur ex precepto ecclie cum bene possit. z non

vult corpus suū aggrauare. Sistr nō vult surgere
dominica die ad missam. z ad dei verbū pur qui
liber tenetur ex pcepto ecclie. vt habet de cōse. dī.
j. c. missas. z c. sacerdote. z obmīrit sine rōnabili z
necessaria cā peccat mortal^r vt dicit ibidē. Et bre
uiter qñcūq⁹ quis paratus ē transgredi pceptū dī
aut ecclie ppter illicitū amorē sui. tūc semp peccat
mortaliter vt vult ap⁹ Ro. viij. cū dicit. S⁹ si fm
carnē vixerit^r morietur. Eccl. xvij. Quid nequius
q⁹ qd caro excogitare poterit. Tal⁹ amator carnis
nō fuit ap⁹us. De quo Chas. dī. Nihil corporis
si nudā necessitatē ministrat. Nā sicut faber in
cudē indurat crebris p⁹ussionibus sic paul⁹ affi
duis laboribus. De quo. ij. Ebi. iij. In labore et
fatigatione die ac nocte opantes. Raymo. Nocte
laborauit z die p⁹dicauit. nobis in exemplū sic sū
dit ibidē. vt formā daret ad imitandū nos. quonī
am si q⁹ nō vult opari nec manducet. Mūdo
reliquerunt omīa pōderantia. z est sardina p⁹ioz
p⁹. xxxvij. Sicut onus graue granare sūt sup me
De q⁹ pondere loquit ap⁹ Heb. xij. Deponētes
omē pondus z circūstās nos p⁹im. Nō depositio
nis. quia vt dī Greg. Nulla bona acceptant que
malorū admixtiōe maculant. nec ieiuniū. nec oīo
nec elemosina. sic dī Pius papa. z habet de cō.
di. v. c. nihil. vbi dī. Nihil pdest ieiunare hoī aut
orare. aut alia religionis bona agere. nisi mēs re
trahatur ab iniquitate. Et h⁹ ē q⁹ d^r Eccl. ix. Qui in
vno offendit mltā bona p⁹it. Greg. Nihil est deo
gratum ab eo qui ingratus ē deo p p⁹im mortale.
Hoc considerās ap⁹us cū dñs arguit eū de p⁹secu
tōne Actu. ix. statim dixit. Dñe quid iubes me fa
cere. Et sic docet nos. j. Ebi. xj. Imitatores mei
estote sicut ego xpi. Itē statim p⁹uersus. sic z nos qñ
vocamur p diuinā inspirationē. Eccl. v. Ne tardes
pueri ad dñm deū tuū. ne differas de die in diem
Amb. Si securus es errantē sequere penitentem
Aug. mox parauit se ad obediendū q⁹ prius seute
bat ad p⁹sequendū. Dixit secundo sibiungit direc
ta vel salutifera xpi imitatio. ibi. z securi sum⁹ te.
Ad v⁹ eni xplanū p⁹iner vt xpm sequat. Dīc nā
q⁹ Aug. de vita xpiana. Xpiāni nomē frustra for
tis q⁹ xpm mīme imitat. Ecce nō meret dīci xpia
nus q⁹ xpm nō imitat. I⁹ Sed dī. in quib⁹ tñ
dēm⁹ xpm seq. Nūdef p⁹io i vite asperitare. Ipe
eni ab ingressu mūdi vsq⁹ ad egressum asperā du
xit vitā. Nā in natiuitate feno iacere ptulit. z in arto
posu⁹ ē p⁹cepto. In egressu arduā penā i cruce ele
git In pgressu nō legi⁹ risisse h⁹ fleuisse. Jo dīc xps
Mat. x. Qui nō accipit crucē suā z sequit me nō
ē me dignus. Sic b⁹us Paulus eū secur⁹ ē. j. Co
rin. iij. Esurimus z sitim⁹ z nudī sum⁹. colaphis
cedimur. p⁹secutionē patimur. tanq⁹ purgamenta
hui⁹ mūdi facti sum⁹ oīm peripsumā vsq⁹ adhuc.
S⁹ Sed in mētis hūilitate. Mat. xj. Discite a me
q⁹ mīlis sū z humil⁹ corde. De q⁹ Aug. de v⁹is dñi
Dis cape celsitudinē dei p⁹us accipe humilitatē
xpi. Dignare humil⁹ esse ppter deū. q⁹ deus digna
tus ē esse humil⁹ p⁹ te ber. Quāto q⁹ in se vilt
or tāto dō p⁹iosior. z sic paul⁹. j. Cor. xv. Ego mī
m⁹ ap⁹orū nō sum dignus vocari apostolus. z ad
Ephe. iij. Vbi omniū sanctorū minimo data est

De conuersione sancti Pauli

gratia dei in gentibus. **Et. j. Choz. xv.** Nonissime vero tanq̃ abortiuo visus ē mibi. respectū habuit ad peccatū suū. id se annihilauit. **De q̃ Gre.** Qui perfecte peccatū suū intelligit nullū pctm̃ par peccato suo existimabit. **Tertio** debem⁹ eū sequi i pietate erga pximū. **Lu. vi.** Estote misericordes sicut et pater vester misericors ē. Pater at noster xps dñi poterit. q̃ p ip̃z regeneramur. **Ipe** pxio sanguine suo hereditatē regni celestis nobis acqui-siuit. sic itez Paul⁹ eū secur⁹ ē. q̃ de eo dñs Cris. **Nemo** instantū dilexit amicos sicut paul⁹ intmi-cos. **Ipe** ex pietate aliorz pctā defleuit. **ij. Eoz. xij** **Iugeā** multos ex his q̃ ante peccauerūt z nō ege-runt penitentā de imunditijs suis. **Chriz.** Null⁹ ita deplangit pxia sicut paul⁹ aliena. **Paul⁹** qua si totū mundū genuisset omnibus pdoluit. hec ille **ij. Choz. xj.** Quis infirmat⁹ z ego nō infirmor. **Et** sic horatur z alios. **ad Gal. vi.** Fratres si quis p-occupatus fuerit in aliq̃ delicto vos q̃ spirituales estis instruite hmōi in spū lenitatis. q. d. cōpassio-nē habendo cū eo. **Greg.** Plus ē aniam ppetue vi-cturā reficere. q̃ ventrem morture carnis pabulo terreno satiare. **Quarto** i aduersitate siue pena rī patienti toleratione. **j. Pe. ij.** **Obst⁹** passus est pro nobis vobis relinques exemplū vt sequami-ni vestigia eius. **Qui** cū maledicere nō maledi-cebat. cū patere nō pminabat. z sic nos. **q̃ Actu. xliij. dñ.** Per multas tribulationes oportet nos in-trare regnū dei. **Sic Paul⁹. j. ad Choz. iij.** **Male** dicimur z benedicim⁹. psecutionē patimur z susti-nem⁹. **z. ij. ad Choz. xj.** **In** carcerib⁹ abundanti⁹. in plagis supra modū. **Et** sūdit. **Iudeis** quiquies quadragenas vna min⁹ accepti. **Ter** vrgis celus sum. semel lapidat⁹ sū. ter naufragiū pult⁹. i. omi-bus his fuit multū pariens. **Et** sic nos ad patienti-am hortamur hodie. **Deb. x.** **Patientia** ē vob ne-cessaria. vt voluntatē dei facientes reponez repro-missionē. amb. sup. **Beati** imaculati. **Quāto** tribu-latio maior tanto p̃solatio vberior. **Quinto** de-bemus xpm̃ sequi in charitate. quā docuit **Iuē. x.** **Dilige** dominū deū tuū z pximū sicut teipm̃. **Et** sic **Paulus** in charitate dei pmo fuit quasi igne⁹ **Chriz.** Sicut ferrū missuz i ignē totū igneū efficitur. z sic **Paulus** igne charitat⁹ successus. sic q̃ scri-bit ad **Rōm. viij.** **Quis** me sepabit a charitate xpi tribulatio an angustia. aut gladi⁹. aut fames. scio z certus sū q̃ neq̃ mors neq̃ vita. **Aug.** **Volendū** est q̃ aplm̃ horreda tormēta nō poterāt a charita-te de separe. z nos ociose fabule z vilia victa sepa-rant. **Habuit** scōo charitatē pximi tātā q̃ dicebat ad **Rō. ix.** **Cupiebā** anathema esse p sribus a xpo i. ad tēpus separari vt attēderet puerioni eorū ad fidē xpi. **Sic** etiā ad **Phil. i.** **Testis** ē mibi deus. quoniā cupiā vos oēs in visceribus iesu xpi. gre. **Nullū** deo tale acceptū sacrificiū sicut zelus aiaz **Ecce** quātrā charitatē deiz pximi habuit. **Iō** dicit ad **Eph. v.** **Imitatores** mei estote z ambulate i dī-lectione. **Et** merito. q̃ quāto in hoc mūdo maior dilectio. tanto in futuro maior retributio. **Sic** dñs **Chriz.** de laude pauli. **Nil** prius errauit q̃ pratiū qbdā insigne vritū ac paradisi spirituale animū pauli nuncuparet. **Quis** ergo ad explicanda eius

merita explicare sufficet. **Nā** omia q̃ sūt in homi-bus bona vna aia possidet. singulorū enī vritutes sā-croiz excellentissime in eo fuerūt. **Abel** obtulit sa-crificiū deo z inde laudat. **Sed** si hostia pauli ad mēdiū pducatur. tūc quārū celū a terra distat tan-tū hostia pauli superius apparebit. **Pro-**bat sic **Chriz.** **Abel** obtulit oues z aliena. **Paul⁹** quorū dñe in seipso parat⁹ erat mori p xpo. **Actu. xxi.** **Non** solū alligari sedet mori paratus sū pro xpo. **Et** studuit totū mundū offerre deo. **j. Choz. ix.** **Omibus** omia facit⁹ sū vt oēs lucrificerē. **Hoc** cōmendatur. q̃ ser septe hoies conseruauit tpe dī-luuij. **Paulus** nō tantū octo. s̃ infinitos a dānat-ione eterna p suā doctrinā conseruauit. **Abraā** cō-mendatur. q̃ ad preceptū dñi patriā z amicos suos siue cognatos reliquit. **Paulus** nō solū pfiam sed totū mundū reliquit. ad **Phil. iij.** **Omnia** arbi-tratus sū vt stercora vt xpm̃ lucrificerē. **Etiā** i mō relinquēdi dñs abrae multa pmisit. sicut dñstias multiplicacionē semis. vt habet **Gen. xij.** **Sz** pau-paulo multas tribulationes. **Actu. ix.** **Ego** osten-dam illi quanta oporteat eū pati p nomine meo. **Cōmēdat** **Jacob** a longanimitate. q̃ septe annis pro **Rachel** seruauit. z videbāt sibi dies pauci. ge-ne. xxix. **Paulus** nō septe annis s̃ tota vita sua p sponsa nō sua s̃ xpi que est ecclesia. nō adustus so-le z estu diei z gelu noctis sicut **Jacob.** s̃ supra bī finita sufferēdo mala. **ij. ad Choz. xj.** **In** laborib⁹ plurimis. in carceribus abundantius. i. plagis su-pra modū zē. **Hec** omia cū gaudio maxio z alacritate suscepit. **Cōmēdat** **Ioseph** a pudicitia z casti-tate. **Gen. xxxix.** q̃ reliquit palliū vxori pharaōis ille postmodū accepit vxorē. **Sed** paulus p totū tēp⁹ vite sue vgo pmanfit. imoz quoscūq̃ potu-it ad virginitatē induxit. i. ad **Chozinth. viij.** **Volō** omis homies esse sicut meipm̃. **Dico** autēz nō nu-ptis z viduis bonū est illis si sic pmanferint sicut et ego. **Ideo** in testimoniū puritatis sue lac p san-guine fluxit tempore decollationis. **Etiā** cōmen-datur **Iob** a patientia. **Chriz.** **Iob** quibuscūq̃ men-sibus patientiā in tribulatiōe habuit. s̃ paulus mē-tis annis vsq̃ in agonē p̃fenerans tribulat⁹ fu-it. nō tantū a tribus vel quattuor amicis sic **Iob** sed a cunctis infidelibus sepissime impugnatus. z sic i singulis gratias egit deo. **j. Choz. j.** **Gratias** ago deo meo semper. z tamē non solum p se susti-nuit. sed ppter electos. **ij. Thl. ij.** **Omnia** sustineo p-pter electos vt salutes consequant. **Cōmendatur** **moyses** a zelo q̃ p salute populi pctijt delert de li-bro vite **Greg.** in moralib⁹. id est. pctijt se tempo-raliter mori. **Chrizo.** **Paulus** pl⁹ fecit. quia eter-na gloria voluit ad tēpus priuari pro salute proxi-morū. **ad Rō. ix.** **Optabam** et ego anathema esse pro fratrib⁹ meis. **Cōmēdat** **Iohannes** q̃ arguit herodem pro adulterio. **Paul⁹** nō vero vnū s̃ plu-res tyrannos. **Cōmēdat** **Enoch** et **Melchis.** quia in paradisiū rapti. z vltra hoc **Paulus** in tertium celum. **ij. ad Corintheo. xij.** **Scio** homi-nem raptum vsq̃ ad tertium celum. id ē. vltra na-turam elenatum vsq̃ ad celum empyreum. **Et** est locus beatorum spirituum. **Et** ibi vidit vt dicit **Augustinus.** libro de videndo deum. diuinā vñ-

onē. Et ista visio dicitur auditis. quia instructus fuit de diuinis secretis. q̄ nō licet homi loqui. id est. verbis explicari. et sic de alijs. **I**ō canit ecclesia. Magnus sanctus Paul⁹ vas electionis vere digne est glorificand⁹. **D**ixi tertio subiungit pia p̄mij retributio. **D**ñi petrus i p̄sona oim dixit. Ecce nos reliquim⁹ om̄ia et secuti sum⁹ te. p̄sequēter interrogauit. qd̄ ergo erit nobis. i. q̄ uilitas. q̄ honorabilitas. q̄ sufficientia nob̄ inde. **R**espōdit Iesus. Vos qui secuti estis me scz imitatione uiuendi. p̄dicandi et moriēdi. in regeneratione. i. iustorum de morte ad uitā. **A**ban⁹. **D**ue sūt regenerationes. una aniariū. alia corporis. Et hec erit generalis resurrectio. cū sederit filius hoīs. scz p̄ autoritatē iudiciariā in sede maiestatis sue. scz p̄ manifestā potentia que prius latuit. vel sedes maiestatis dicat nubes clara diuina formata maiestate. sedebitis et vos. i. qui et secuti sup̄ sedes duodecim. i. tanq̄ principes electi sup̄ uniuersā terrā. **P**er se des etiā iudiciaria p̄as designat. quia apli et viri p̄fecti iudicabunt natiōes in comparatōe melioris uite et approbatiue. mō t̄m specialiori q̄ alij electi. iudicātes duodecim trib⁹ israel. **A**ban⁹. **N**emo putet rātū duodecim ap̄los iudicatuos. sicut nec duodecim tribus israel t̄m iudicandos. s̄ in duodecim ap̄lis uniuersitas p̄fectoy designat. et i duo decim tribubus uniuersitas iudicādoz designat. Ecce quō sancti ap̄li p̄re alijs sanctis honorandi sunt q̄ p̄re ceteris eos elegit. **I**oh̄. xv. Ego vos elegi ut eatis et fructus afferatis et fructus v̄r maneant. Et sic erūt tanq̄ scabini speciali mō in iudicio iudicantes. **I**te sūt nuncij dei p̄ excellentiam. q̄ dēno eos misit. **M**arci. vlti. Euntes i mundū uniuersū p̄dicate euangeliū om̄i creature. **I**te sūt honorādī tanq̄ p̄ceptores p̄cipui. **V**nde canit ecclesia. **D**e quoy doctrina fulget ecclesia ut sol et luna. **I**te quia sanguine p̄stati sūt fidē. **V**nde canit ecclesia. **P**lātauerūt ecclesiam sanguine suo. **V**ltimo sedebūt iudiciū. nec crede q̄ tunc orabunt p̄ te sicut nunc. **C**hr̄f. et **B**eda. **N**ec parētes orabūt p̄ filijs in iudicio. nec angeli sicut solebant. nec sc̄cti habebāt p̄passionē cū p̄ctoribus sic nunc p̄patiuntur nobis orādo p̄ nobis. **S**er. **S**i igitur sancti apostoli fuerūt potentes et p̄ij in terris. multo magis existentes nūc in celis. ubi charitas nō minuitur s̄ augmentat. **I**mplorem⁹ igit̄ eorū clementiam. de quoy numero ille ē cuius hodie existit saluberrima conuersio.

Sermo I. Ad idem.

Aule saule quid me

p̄sequeris. **A**ctu. ix. **I**ntroductō **P**resens festum quattuor de causis celebratur. **P**rimo in ordine ad p̄ctōres ut habeāt exemplū sp̄ci. ut nullus quantūcuq̄ p̄ctōr magn⁹ desperet de uenia. ex quo Paulū q̄ tant⁹ fuit i culpa respexit in gratia. **V**nde greg. **P**erpēdo petz considero latronē. aspicio zachēū. intueor magdalenam. cōtēplo paulū. et nūllin eis uideo nisi sp̄ci et penitētie posita exempla. **S**i forte aliq̄s lapsus est in fide aspiciat petz q̄ ter negauit xpm̄. et post

amare flendo p̄ctm̄ deletit. **A**l⁹ contra p̄m̄m in malicia crudeliter exarsit. aspiciat latronē qui i ultimo mortis articulo ad uite p̄m̄a penitēdo p̄uenit. **A**l⁹ auaricie estibus anhelās aliena diripuit aspiciat zachēū. qui si qd̄ abstulit reddidit q̄ duplum. **A**l⁹ libidine succensus carnis mūdiciā pdidit aspiciat magdalenā q̄ in se carnalem amorē igne diuini amoris extersit. **A**l⁹ in se i in suis mēbris ecclesiam p̄secut⁹ est aspiciat Paulū q̄ ad unius iussione vocē factus est vas electionis. **N**emo ḡ desperet. s̄ ad suscipiendā gratiam mentē suam disponat. et dñs q̄ uenit p̄ctōres saluos facere. ut d̄. i. ad **T**himo. i. p̄sus sic paulū recipiet. **S**c̄do celebrat h̄ festū in ordine ad ecclesiam. **V**nde ex quo facta m̄r ecclesia habuit maximā tristitia in eius p̄secutione. debuit etiā habere maximā leticia in ei⁹ conuersione. **E**t q̄ maiorē leticiā nō potuit habere nisi ut festū celebraret. **I**do in ip̄o beato paulo impleta ē p̄phetia iacob. de q̄ **Gene. xlii. Cum** filios suos moritur⁹ b̄ndiceret. et ad beniamin uenisset dixit. Beniamin m̄e lupus rapax. et uespe diuidet escas. **I**bi p̄ beniamin iuxta doctores intellexit Paulū qui fuit de tribu beniamin. **D**ic mane. i. p̄io fuit lupus rapax dei ecclesiam p̄sequendo. **S**ed uespe diuisit escas q̄ conuersus ad fidē. fidem ecclesie predicauit. **T**ertio in ordine ad angelos et ad celestē curiā. **S**icut eni d̄. **Iu. xv. Gaudiū ē** angelis dei sup̄ uno p̄ctōre penitentiā agere plus q̄ sup̄ nonagintanouem iustis. quāto magis in conuersione unius ap̄li. p̄ cuius doctrinā ruina eoy ex magna parte ē restaurata. **D**icit eni **C**hr̄f. **O**m̄es ad salutē duxit ac si oēs regenerasset. i. ad **L**hoz. ix. **O**m̄ibus oia factus sūt ut oēs lucrifacerē. **V**olens igit̄ ecclesia se sanctis angelis p̄formare in gaudio istinuit h̄ festū. **Q**uarto in ordine ad deū p̄pter miraculū. i. q̄ ex senissimo p̄secutore fecit fidelissimū p̄dicatōrē. **V**nde h̄ miraculū maius ē ut dicit **Aug.** q̄ celū et terrā ex nihilo creare. **E**t rō. q̄ in creatōe nihil resistit diuine actioni p̄. **xxv. I**pe dixit et facta sūt. s̄ in conuersione p̄ctōis p̄pria uoluntas resistit. **I**uxta illud **M**at̄. xxiij. **Q**uoties uolui cōgregare te sicut gallina congregat pullos suos s̄ alis et nolui. **E**t q̄ magnus p̄ctōr fuit paul⁹. ut ip̄e testatur **i. Ibi. j. Blasphem⁹** fui et p̄secutor et p̄uimeliosus et gloriosus factus ē p̄dicator. sicut canit ecclesia. **D** gloriosū lumē oim ecclesiarū sole splēdidū ē. **E**t ad unicā vocē ad dñm se p̄uertit. sicut d̄ in uerbis thematis. **S**aul e saule qd̄ me p̄sequeris.

In summa epistole duo tangunt. **P**rio pauli p̄culosa infirmitas. ibi. **S**aul⁹ adhuc spirans. **S**c̄do subiungitur ei⁹ miraculosa sanitas ibi. **V**as electionis est mihi iste. **D**e p̄rio dicit. **I**n dieb⁹ illis cum lapidatus esset beatus stephanus. et saulus erat consentiēs necl. et facta est p̄secutio magna in ecclesia q̄ hierosolim̄is erat. et dispersi sunt fideles p̄ regiones iudee et samarie. tunc **S**aul⁹ adhuc spirans. scilicet corde et per odiū animositatem. minarum et cedis in discipulos domini. id est i ch̄ristianos anhelans ad cedem per minarum asperitatem. **V**bi sciendum sicut infirmitas corporalis dicitur periculosa varijs de causis

De conuersione sancti Pauli

sic infirmitas spūal. **P**rimo quādo in corde interi⁹ radicatur. Secūdo quādo exterius per totū corpus diffundit. Tercio quādo morbus nescit. Quarto quādo p̄traria sumūtur. Quinto quādo medic⁹ cōtemnitur. Om̄ibus hīs modis Paul⁹ infirmabatur. Ideo merito p̄culosa infirmitatē habuisse dicitur. **P**rimo fuit radicata ab intra morbo peccati in corde. et tāglt̄ ibi cum dicit. sp̄rās. Ecce cordis malicia. quā ipse phibet ad Hebr. iij. Videte fratres ne forte sit in aliquo v̄m malū cor incredulitatis discedēdi a deo v̄no. **P**iere. iij. Laua a malicia cor tuū h̄ierim vt salua fias. Aug. Nulle maiores dūst̄le q̄ fides eccl̄ie. Abacuc. ij. et ad Ro. j. Iustus ex fide vivit. **S**ecūdo fuit periculosa infirmitas pauli q̄ p totū corpus diffundebatur. In ore cum dicit. sp̄rans minarū. in manibus cū dicit. et cedis. in pedib⁹ ibi. accessit ad p̄icipes sacerdotū. Et sic potuit locū habere i eo p̄pheta. Esa. j. A plāta pede vsq; ad verticē nō est in eo sanitas. **T**ercio infirmitas ē p̄culosa q̄ nescit. Aug. super ps. lviij. Non est insanabilior eo q̄ sibi sanus videtur. Et sic Paul⁹ videbatur sibi sanus. Propter qd dicit. j. Th̄. j. Ignorās feci. **E**st tamē sciendum fm̄ sanctos doctores. duplex ē ignorātia. s. facti et iuris. **P**rima facti. et cōtigit duplicit̄. aut adhibet diligentia. et sic excusat a toto vt p̄cubitus iacob cū lya Gen. xlix. Aut nō exhibet diligentiam. et sic excusat a tanto et non a toto. vt ignorātia **J**amech occidētis caym cū putant occidere ferā. Gen. iij. **S**ecūda ē ignorātia iuris. hec ē duplex. quedā inuincibilis. hec excusat a toto. Alia vero vincibilis. et hec iterū duplex. quedā affectata. hec in nullo excusat. quedā simplex. hec excusat a tanto sed nō a toto. **D**e q̄ Aug. de li. ar. li. iij. c. xxxv. Nō imputat ad culpā qd inuitus ignoras. s. qd quere re negligis. **G**reg. Aliud est nesciuisse. aliud scire noluisse. **P**rimū d̄ negligentia. secundū malicia et supbia. **P**abuit igit̄ ap̄s ignorātia iuris simpli cē. **U**nde bene excusabat a tanto s̄ non a toto. Et si ita mort⁹ fuisset eternā dānationē incurrisset. **A**ltamē nō fuit tanta ignorātia sua sicut si ex p̄p̄ta malia ignorasset. q̄ sic dicit vbi supra. Ignorans feci igit̄ misericordiā p̄secut⁹ sū. valde tamē periculosa fuit ignorātia sua. **Q**uarto fuit infirmitas eius periculosa. q̄ p̄traria sumebat nō sufficiebat sibi p̄pria seuitia. s. et alios p̄cibat. cū s̄ditur. **A**ccessit ad p̄icipes sacerdotū. nō vocat⁹ s̄ sp̄oie. et petijt̄ ep̄stolas sc̄z ad loca remota. **N**ō sufficiebat sibi p̄sequi fideles in h̄ierusalē. sed petijt̄ licentia ad alia loca sc̄z in **D**amascū ciuitatē ad sinagogas. vt si q̄s inueniret. q̄ pauci hui⁹ vie. i. xp̄iano. rū. viros et mulieres vinctos p̄duceret in h̄ierim. s. ad puniendū. **E**cce crudelitas sua. **S**equit̄. Et cū ster faceret. s. cū ep̄stolis. contigit vt appropinq̄ret damasco. s. cū exercitū suo. et s̄bito circumfulsit eū lux de celo. ad designandum q̄ sine luce gratie nemo p̄t ad deū veracit̄ cōueri. Ideo merito circumfulsit eū lux. **E**t illa lux fuit p̄mo repē tina in celeritate. q̄ eū subito mouit in altū virū in scientia. vita et in mētis p̄stantia. In scientia. dicit glo. q̄ in illo triduo cecitate p̄cussus om̄e cogit̄ mysteriū incarnationis et vitatez euangeliij.

Unde ad Gal. j. Notū facio vobis eūgelij qd nō ab hoīe didici s̄ per reuelationē iesu xp̄i. **I**tem inuenerunt eū in vita. q̄ statim p̄tate luminis qd ipm circumfulsit om̄em carnalē amorē et affectū terrenū mor abiecit p̄pter qd dicit Gal. j. Complacuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee. et vocauit p̄ gratiā suā p̄tino nō acq̄uit carnē et sanguinē. Et hoc est qd dicit **A**mbrosi. Nescit tarda molimina sp̄ritus sancti gratia. **E**tia mutauit eū i mētis p̄stantia. **D**e quo Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate xp̄i. **S**ecūdo illa lux fuit imensa. q̄ circumfulsit eū et ab intra et extra ipm totū illuminauit. in iterioribus p̄ sapientia qua om̄ia mysteria scripturarū intellexit. ab extra p̄ lucidā p̄uersionē et sanctitatis exemplū. a sup̄iori p̄ clarā cōtēplationē qua nude et immediate deū p̄ essentia cognouit. **T**ercio illa lux erat celica. Ideo intellectū ipsius angelicis sp̄ritibus p̄formauit. imo etiā vt dicit **Ch**ris. ipsi angeli plurima secreta p̄ eius p̄dicationem didicerūt. vt dicit glo. sup̄ illud ad Ep̄he. iij. **N**ibi enī om̄i sanctorū mīmo data ē gr̄a in gētibus euangelizare et. vt innotescat p̄incipibus et potestatibus in celestibus. **A**lla ergo lux affectū ei⁹ totaliter transmutauit. **Ch**ris. Sicut ferrum in igne missum. et sic paulus in charitate accensus. **E**tia ipm celesti cōuersione decorauit. **I**deo **P**hil. iij. **N**ostra cōuersatio in celis ē. **H**ec tria innuit **D**yonisius in eplā de transitu p̄ desertū huius mūdi. vbi dicit ipm angelum terrestrem p̄pter p̄imum imaginem diuinitatis p̄pter secundum. et celestem hominem p̄pter tertium. quia dicit **Ch**riso. **P**aul⁹ in terra gradiens sic se gerebat in cunctis q̄i societate angelorum frueret. **H**ec subita cōuersio pauli figurata ē. j. **R**eg. x. i **S**aul. de quo dicebat. **I**nsilliet in te sp̄s dñi sp̄ritu repentino et p̄phetabis et mutaberis in virū alium. **P**s. lxxvj. **H**ec mutatio dextre excelis. **S**equit̄. et cadens in terrā. s. ex nimio terrore timuit ne forte maioris plaga p̄citeretur q̄ **P**harao aut maria soror moysi. de quib⁹ in **E**xodo. **I**n hoc etiam timuit ad designandum qd homo illuminatus per gratiā debet cognoscere suam fragilitatem. exēplo abrahe **Gen**. xviij. qui dixit. **Q**uid loquar ad dominū cum sim puluis et cinis **Esa**. xlvj. **A**edite p̄uaticatores ad cor. **B**ern. **N**on ē melior p̄seruatio gr̄e q̄ in vera humilitate. **Q**uinto periculosa est infirmitas cū medicus cōtemnit. Et sic fuit in **P**aulo. p̄pter qd sequitur in eplā. Et audiuit vocē. s. auditū corpis dicentē. **S**auile saule quid me p̄sequeris. **H**ec duplicatio fit ad mouendū eius intētionē. q. d. **G**ratia ē tua infirmitas. quia medicū p̄temnis. da locū medico et nō discedet a te. **E**ccl̄. xxvij. q̄ opera ei⁹ tibi sūt necessaria. Et dixit. qd me p̄sequeris. s. in membris meis que p̄sequebatur saul⁹ et nō xp̄m in p̄pria p̄sona. q̄ iam sedebat ad dexteram p̄ris gloriofus. **T**antā tamē habet dñs dilectionē ad suos vt qd eis exhibetur sibi fieri reputat. **Mat**. xxv. **N**ō vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. **Q**ui respondit. **Q**uis es domine. s. deus aut angelus q̄i diceret sentio potentiam. non scio essentiam. **E**tiamabat eum esse angelum. **R**espōdit. **E**go sum iesus nazaren⁹ quem tu p̄sequeris. quasi diceret.

Ego sum quis de celestibus loquor: quæ putas mortuum ut hominem. ego sum vitæ et regnæ per secula cuncta. Ecce bonus medicus. **R**evera bonus. primo quia habuit sapientiam in cognoscendo. eo quod radicem infirmitatis pauli cognovit. Credebat quidem paulus persequi hominem mortalem et persequeretur deum celestem. Ideo infirmitatem eius cognoscere fecit dicens. Ego sum ihesus nazarenus quem tu persequeris quod non hominem persequeris sed deum. non creaturam sed creatorem. non corpus sed caput. Secundo medicus ille habuit bonitatem in exequendo. quia personaliter de celo descendit et sibi locutus fuit. et adhuc existens in voluntate et actu persequendi eum pervertit. non sic alios apostolos. licet enim non essent sequentes. tamen non fuerunt eum persequentes. Tercio fuit medicus subtilis et perfectus. subtilis est in veritate lociter perfectus eum pervertit et sanat. **T**ertio dicitur si dominus faceret mihi ita etiam me pervertere. Hinc doctores. Non est nunc opus miraculose agere per fidem. quia nunc multum crevit. Idem sicut platea novelle et filo acus inducit. sic per miracula fides in primatu crevit ecclesia. Dominus autem nunc per totos inspiratibus. predicatibus. flagellis et tribulationibus pervertit. Sic facite nobis nunc ut iudei fecit. Primum per signa vocavit de egypto eos. secundum in terra promissionis manifeste per prophetas. nunc per predicatorum. Nec requirit vocatum miraculosa sicut fecit sancto paulo. et per suam ineffabilem bonitatem. Unde dicit. Ego sum ihesus. id est saluator quia salutem tuam et non aliud quero. nazarenus. id est floridus. qui per totum mundum in cruce floruit. Ecce quod mihi te alloquitur. nobis in exemplum spiritus. propter quod dicit apostolus ad Hebræos. Accedamus cum fiducia ad thronum gratie eius ut misericordiam consequamur. Subdit. Durum est tibi pira stimulum recalcitrare. id est potestatem te in compabiliter resistere. id est vitis et peccatis. **U**nde nota. dominus loquitur de statu peccati in quo iacuit apostolus. Dum valde in tali statu esse seu permanere propter plura. Primum quia diabolus per totum dominatur. id est per. ij. Alio quod superatus est huius et servus est tot demoniorum servus quod viciis. ut dicit Augustinus. Secundo quia gladius euaginat super eos extendit. Ps. vij. Nisi pueri fueritis gladius suus vibravit etc. Hoc viri iusti et sancti desiderant. Apoca. vj. Postquam dominus sanctus et verus non iudicas et non vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra. Tercio quia conscientia remordere aggrauant. Aug. Omnis inordinatus animus est sibi ipsi pena. et non minima sed maxima. De quo Iudas in li. soliloquiorum. Nulla gratior pena quam remordens conscientia. Hanc secum ferre oportet peccatores. quod est valde grave. Sap. xvij. Frequenter enim preoccupant pessima redarguente conscientia. cum sit enim timida nequitia dat testimonium condemnationi. Quarto quia cumulus peccatorum augmentat. Greg. Peccatum quod per penitentiam non diluitur mor suo pondere ad aliud trahit. Idem Ecclesi. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Quinto quia nescit quod fine terminat. an vnde deus sibi bonum finem præcedat. Iob. ij. Quis scit si pervertat et ignoscat deus? Poeta. Dia sunt hominum leui pendentia filo. Et subito casu qui valere ruunt. Sic dicit Augustinus. Hac anima aduersione percutitur peccator ut mortis obliviscat sui qui dum viveret oblitus est dei. Ideo Gamfredus in poetria sua nona dicit. Pessima res viciu nil eque pñicio

sum. **R**evera pessima. non tantum in vita. sed etiam in morte et post mortem. Primum quia in agone hominis a deo moribus ante oculos peccata portabunt. Ecclesi. xj. In fine hominis denudatio peccatorum illius. Secundo quia ad hinc exitus demonibus presentat. Iob. xx. Vident. id est anime. et veniunt super ea horribiles. id est demones. Sap. xvij. Persone tristes illis apparetur pauore illis prestabant. Tercio quia post mortem ad locum tormentorum deputat ubi impetuum crucietur. Propter quod Ecclesi. vij. Memorare novissima et eternum non peccabis. Quarto propter pene augmentationem. cum anima carni societur. id est in universalis iudicio. tunc corpus et anima simul ardebunt. Tunc impletur illud Apoca. vi. quod dicit petrus et moribus. Cadite super nos. et abscondite nos a facie sedentis super thronum. Quinto propter finalem sententiam. Mat. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternum etc. Ideo finaliter Prosius dicit. Plus est vitanda peccati seductio quam quilibet tormentorum immanitas. Et super hoc verbo. Dum est tibi ut recalcitres stimulo. subdit. Qui tremens ac stupens dixit. Domine quid iubes me facere. quod. Idem non meam sed tuam voluntatem paratus sum adimplere Greg. Nisi quod a seipso deficiat ad deum non appropinquabit. sic paulus. Unde Augustinus. Mor parat se ad obediendum qui prius sequebatur ad persequendum. Amb. Si secutus es errantem sequere penitentem. Dixit secundo tangit sancti pauli miraculosa sanitas. De qua in textu scriptum est. Et dominus dixit ad eum. id est ad voluntatem eius prout se exhibuit. Surge et ingredere civitatem. id est damascum. et ibi dices tibi quod te oporteat facere. **I**tem hoc significat mystice quod ille qui deo vult placere debet surgere a vitiis et peccatis. et ingredi per fidem et charitatem in civitatem. id est in visionem sancte matris ecclesie. ibi dicitur illi quod sit factus. ad Eph. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis. et illuminabit te christus. Sequitur viri autem illi qui comitabantur cum eo. id est socii eius. venit enim cum notabili comitatu. Hi ergo stabant. stupefacti. audientes quidem vocem sancti pauli sed neminem videntes. stupebant ex magnitudine miraculi. quia audierunt vocem pauli sed non christi. ut habetur Act. xxij. Qui mecum erant lumem quidem viderunt. vocem autem eius non audierunt qui loquebatur mecum. neque videbant personam cui dirigebatur sermo. et sic stabant stupefacti nescientes quid faceretur. Surgens autem salus de terra. et apertis oculis nihil videbat. Exterior dispositio corporis interioris significabat. Ipse namque tunc ab omnibus terrenis affectibus surrexit. Et dicit Augustinus in sermone de paulo. Eo tempore quo cetera non videbat mysterium informabatur creditum. quoniam qui credit in christum ipsum in tueri debet. Et sic tunc vidit et contemplabatur celestia. cui visus clausus fuit ad terrena. **A**d manus autem illum trahentes introduxerunt damascum. et erat ibi tribus diebus non videns. scilicet corporalibus oculis. neque manducans neque bibens. Dicit glossa. tres dies non vidit. quia non credebatur christum tertio die resuscitatum. Sed dicitur. quod tunc fecit in illo triduo. Dicunt doctores communiter quod in illo triduo raptus fuit usque ad tertium celum. et habuit illam excellentem visionem de qua ij. Corintheorum. xij. Ex illa fuit ita sustentatus quod nec manducare affectabat nec bibere. Sicut

De conuersione sancti Pauli

legit de moyse q̄ fuit cū dño. xl. dieb⁹ in mōte absq̄ cibo. Sequit̄. Erat aut̄ quidā discipul⁹. Damasci noie Ananias. s. de iudaismo ad xpm̄ puerius scientia vt vita famosus. Et dixit ad illū i visu domin⁹. Anania. et ille ait. Ecce ego dñe. Tales uocationes legim⁹ etiā in plurib⁹ locis veteris testam̄ti factas esse his q̄bus dñs puerfatus ē. Et sic in p̄sentī. Et dñs ad eū. Surge et vade in vicū q̄ vocatur rectus. Et quere i domo iude saulū noie tharsis. q̄ de tharsis erat oriū⁹. Illuc enī p̄ el⁹ translatus fuerat de iudea. et ibi creuerat i p̄tate et fama vt patet in glo. lyre. ij. ad Thim. vl. Sequit̄. Ecce enī orat. q. d. mente ad deū eleuatā h̄z. Ex illo enī raptu paul⁹ egressus gr̄as deo agebat. Sequitur et vidit. s. p̄ diuinā reuelationē virū Ananiā noie i trocūte et imponēte sibi man⁹. q. d. Nec q̄ tibi loquor iā p̄sentia i oīone et raptu tuo cognoscis. et nō tm̄ vidit p̄sonā. s. etiā nomē lucide cognouit et opus facturū. Imponēte sibi man⁹. Iyra. Nec i posito nō erat ad receptionē spiritus sancti. vt ptz Act. viij. sed ad sanationē defect⁹ corporali. vt patet de sc̄to Laurentio. q̄ ponebat man⁹ sup̄ oculos cecorū et illuminabant. Et sic in p̄posito sic s̄dit. vt visu recipiat. S; quō se habuit Ananias i hac parte sequit̄ in textu. Dixit Ananias. s. se excusando. Dñe. q. d. sū paratus facere qd̄ iubes tanq̄ seruus fidelis. Sed vnū est. mīror de v̄bis tuis et de eo qd̄ me iubes. q̄ audiui de mltis de viro h̄. s. saulo. quāta mala fecerit sanctis tuis i hierlm̄. q. d. famosus est in p̄secutōe. Et h̄ sc̄z nouissime. h̄z p̄tate a p̄cipib⁹ sacerdotū alligandi oēs q̄ inuocāt nomē tuū. q. d. Vis vt meipm̄ volūtarie tradā i manus ei⁹. et nō debeo sustentari diuini p̄ salute fidei tuorū. Dixit aut̄ ad eū dñs. Vade. Kaban⁹. q. d. Nō est timēd⁹ q̄si p̄secutor. s. amplectend⁹ vt frater. q̄ mala q̄ sanctis intulit parus ē sustinere. q̄m̄ vas electionis est mihi iste. id est vas specialit̄ electū gr̄e sciētie cōtentū. vt p̄t̄er nomē meū corā gentib⁹ et regib⁹ et filiis israel. **B**enere libere et fiducialiter et p̄stant h̄ dulcissimū nomen ihs portauit i ore et corde. q̄ngentis ei vicib⁹ scripsit illō in epistol̄ suis. vt ptz inuēti. Et ego oīdā illi q̄nta oporteat eū pati p̄ noie meo. q. d. multa alijs sanctis intulit. etiā ipe multa patiet. et h̄ cum magno gaudio et hilaritate amore nois mei. ij. Corin. xij. Libent̄ gliabor in infirmitatib⁹ meis. Cōforatus igit̄ sic Ananias et p̄solat⁹ a dño abiit. s. gaudenter. ad explēdū officiū et mādātū dñi. et introiit. s. in domū p̄nominatā. vbi saulū repperit imponens ei man⁹ et dixit. Saul frater. fratrē vocat quē prius timuit inimicū. Ex lupo enī agn⁹ fact⁹ erat. dñs me⁹ ihs misit me ad te q̄ apparuit tibi in via q̄ veniebas. s. ad p̄sequēdū electos. licet p̄ gratiā suā sis mutar⁹. q̄re ad te venio vt videas. i. visu corpale recipias et iplearis sp̄sctō. **B**enigna et gratiosa locutio et legatio Ananie ad Paulū ex causis vbi supra exp̄ssis. et quāti fuerunt exp̄it dñi effectus v̄ba eadē s̄dūt. Et p̄festini. i. absq̄ mora ceciderūt de ocul̄ ei⁹ tanq̄ squame. i. macule albe et dure sicut squame p̄scis. et visu recepit. Et surgens baptizatus ē. supple in noie xpi. Et cū accepisset cibū confortatus est duplici p̄fotatione sc̄z

spūali et corporali. Ecce miraculosa sanatio. Attēdam⁹ sanationis effectū. Fuit aut̄ cū discipul⁹ supple xpi q̄ erāt damasci p̄ dies aliq̄t. et p̄tinuo. i. diligētē sollicitē ingressus sinagogas p̄dicabat dominū iesū q̄ h̄ est filius dei. Sed quō se ad h̄ miraculū habebāt iudei. sequit̄. Stupebāt om̄s q̄ audiebant eū et dicebāt. Nōne h̄ ē q̄ expugnabat iherlm̄ eos q̄ inuocabāt nomē istud. et huc ad hoc venit vt vinctos illos adduceret ad p̄cipes sacerdotū. quasi dicerēt. Nix ē nobis qd̄ sibi videtur aut qualis existit. Sequit̄ Saul⁹ autē. s. an sic vocatus et post baptismū paul⁹ multo magis p̄uale lescit. s. p̄dicando. et p̄fundeat iudeos. s. p̄ doctrinā a sp̄s sancto datam. q̄ habitabant damasci. affirmās quoniam hic ē xps. s. in lege p̄missus. Et sic patet breuiter expedita sue p̄uersionis hystoria. Ad merita ipsius nos cōmendem⁹.

Sermo ij. Ad idē.

Immitatores mei esto te. j. Choz. iij. **I**ntroductio. Si quis vult aliquā artē studere querit exp̄tum magistrū in ista arte. sic volēs discere aut q̄re salutē anie debet seq̄ paulū aplm̄. **H**ō Chuzo. in li. de laude pauli. Quia quisq̄ p̄farche. quicquid p̄phete. qd̄qd̄ apli seu alij sancti in se p̄fectio nis aliquid acceperūt. hec om̄ia simul colligens Paulus cū tanto cumulo habuit cū quāto null⁹ eorum collegit. Et exp̄liscat h̄ de abel. de noe et abraā. et sic de alijs q̄ plurimis. vt supra ostensus est. Et s̄dit Chuz. vbi supra. Nil p̄osius errant qui p̄ratū qd̄dā in signe virtutū et paradysum spiritūalem pauli animū nuncuparē. Itē dicit Chuz. Quid in angelis magnificū p̄dicam⁹ qui om̄i p̄fecta dilectione deo adherēt et obediunt incessanter Paul⁹ vero mole corporis quāto adeo deo adhe sit qd̄ dicit Ro. viij. Cert⁹ sū q̄ neq̄ mors neq̄ vita neq̄ āgel. neq̄ archāgel. neq̄ p̄ncipat⁹. neq̄ v̄tutes. neq̄ tribulatō. neq̄ angustia. neq̄ fames. neq̄ nuditas. nec p̄secutio. nec gladi⁹. nec altitudo. nec p̄fuditās. nec creatura aliq̄ poterit nos separare a charitate dei. Et sic paul⁹ erat angelus terrestris homo celestis. nā in terris degēs dixit illō **P**hil. iij. Nostra cōuersatio in cel̄ est. Sic qui vult viāz ambulare d̄z sequi sciētēz exp̄tū i ea. Volēs igit̄ tur tendere ad viā celestis patrie debet sequi paulū. ipe enī viā exp̄tus est. vt dicit. ij. Choz. xij. Scio hominē raptū vsq̄ ad tertiu zelum. ipe diuinit⁹ non it̄er. et docuit illō v̄bo et exemplo. s̄o merito potest dicere. Imitatores mei estote. **V**bi sciendū quātoz vicib⁹ reperim⁹ hec v̄ba supradicta sc̄p̄a i eplis suis. s. Imitatores mei estote. vicz. j. Cor. iij. et. j. Choz. xj. et **E**ph. v. et **P**hil. iij. Ex hoc elicere possum⁹ q̄ quātoz sūt p̄ncipal̄ in q̄b⁹ imitari debem⁹ aplm̄. **P**riū eū imitari debem⁹ i p̄fecta p̄uersione. **P**riū p̄uersio sua fuit intuitū salutis sue et sic p̄uersio n̄ra. Zacha. j. Cōuertimini ad me et ego p̄uerrar ad vos. Eccli. xviij. Cōvertere ad dominū et relinq̄ pctā. **R**ō. q̄ dicit p̄. vij. Nisi p̄ueri fueritis gladiū suū vibrabit. **H** est iudiciū. **R**ō. xij. Nisi penitentiā egeritis om̄es simul p̄bitis. **N**ora ad p̄fectā p̄uersionē requiruntur tria. s. termin⁹

a quō. **termin⁹** ad quē. z mediū p qđ puertimur. **Primo termin⁹** a q. s. verti debem⁹ a nobis. i. a p
pria volūtate. **Matb. xvj.** Si qđ vult venire post
me abneget semetipm. **Greg.** Nisi qđ a seipso desi
ciat ad eū qđ supra ipm est nō appropinqbit. **Sed**
di. quō a seipso hō recedere pōt. **Exādet.** a nobis re
cedim⁹ si ppriā volūtate obnegam⁹. **Eccl. xviij.**
A volūtate tua auertere. z **Osee. x.** Cōfūdet israel
in volūtate sua. **Ber.** Nullū bonū deo placere pōt
qđ factū est ex ppria volūtate. **Exēplificat** de iehu
nio. **Esaie. lviij.** Ecce in die iesuuij vři inuentur
volūtas vřa. z sōdit. **Quidā** h est ietunū qđ ego
elegi. q. d. nequaquā. **Ber.** Quid ē qđ odit aut punit
deus nisi ppriā volūtate. tolle ppriā volūtate z in
ferius nō erit. **Secdo termin⁹** ad quē z est de⁹. **Jo**
hāis. ij. Cōuertimī ad dñm deū vřm. qđ nīhil meli
us. nīhil digni⁹. nīhil vřili⁹. qđ est summū bonum
Matb. x. Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. **De qđ** **Dyo**
nistas. Nil bonū est nisi ab eo qđ essentialit⁹ bon⁹ est
nīl dulcius. ppter qđ dī. **Matb. xj.** Collite iugum
meū sup vos. iugū enī meū suauē ē z onus meum
leue. **Gre.** Dio amore ei⁹ oīs psecutio hz dulcedi
nē. oīs afflictio cōsolatōnē. **De qđ. ij.** **Choz. j.** Sic
abundāt xpī passiōes in nob sic z p̄solatōes. **P̄s.**
xcij. fm multitudine dolor meorū i corde meo cō
solatōes tue letificauerūt anīm meā. **Nīl digni⁹**
et vřili⁹ qđ vr ad illū puertamur qđ p nobis de celo
venit. z omīa qđ fecit in celo z in terra ad nřam salu
tem ordinauit. **Prouer. viij.** Qui me inuenerit in
ueniet vitā. z hauriet salutē a dño. **Certiū ē** medi
um p qđ puertimur ad deum. z ē libera volūtas.
Differētia ē inter ppriā volūtate z libez arbitriū.
Ber. in smone de Naamā. **Propa volūtas ē** que
nō ē cōis deo z hoib⁹. i. qđ nō sit aut stat ad honorē
dei z ad vřilitatē siue edificatōnē p̄tini. z ad sa
lutē ppriā. **Sz** libez arbitriū est illd qđ hō sine ne
cessitate z coactōne pōt eligere z appetere. **Bern.**
Nulla creatura pōt nos violēter a deo retrahere.
ad Gal. v. Vos in libertatē vocati estis. **Hoc est.**
liberū arbitriū seu libera volūtas vřa qua ad deū
puertī deberis debet esse versa siue mutata in deī
volūtate. **dīcēdo** **Matb. vj.** Fiat volūtas tua. sic
Pau⁹ **Actu. ix.** Quid me iubēs facere. q. d. offe
ro tibi volūtate meā. **informa eā** qđ p eā fieri volu
eris. **De hac volūtate dīc** **Ber.** Volūtas ē origo
oīm bonorū. z mī oīm virtutum. **Et sōdit** **Ber.**
Custos anīe circa statū sue volūtatis sollicitus de
bet esse. s. vt discernat qđ volendū sit. s. qđ ad quali
tatē. z quātū volendū cōstū ad quātitatē volūta
tis z regularitatē. **Nota** volūtas nřa debet
mensurari fm triplicē mēsurā. s. fm nřm posse fm
nostrū nosse. z fm deī velle. **Prio fm** nostrū pos
se. i. ad nostrā possibilitatē. vt oīa velimus qđ possi
mus iplere vřib⁹. de possibilib⁹ nīhil penitus ob
mittētes. ita qđ nec infra p desideria ventam⁹. nec
per indiscretū feruorē modū excedam⁹. **De qđ. ij.**
Choz. viij. Si enī volūtas p̄mpta ē fm id qđ ha
bet accepta ē. **Sed** heu pquerit **Ber.** Dix est alt
quis qđ in eis qđ ad deū sūt experti velit qđ possit.
hētā quid p̄mptissime possit **Quid** si dixeris il
lud **Prouer. xliij.** Dires nō suppetūr. **Respon**
det salomō. Qui inspector ē cordis ipē intelligit.

Scdo mensuranda ē voluntas nra fm nostrū scire vel nosse. vt sine exceptōe velim⁹ q̄ scim⁹ esse bōa et ea nolim⁹ que cognoscimus eē mala. **Iaco. iij.** Bonū sciētī z nō faciēti pctm̄ est illi. **Iu. xij.** Seruus sciens voluntatē dñi z nō faciens vapulabit plagis multis. **Tertio** mēsurāda ē fm dei velle vt omia velim⁹ q̄ vult de⁹. **Econtra** omnia q̄ non vult deus z nos respuam⁹. vt vnusq̄sq; nr̄m dicere possit illud **Matt. xxvj.** Nō mea pater voluntas sed tua fiat. Et illud ad **Gal. ij.** Diuo ego nō ego sed viuūt in me xp̄s. Et h̄ quo ad quātitatē volūtatis Sed q̄ ad qualitātē dic̄ **Ro. xij.** Renouami in nouitate sensus vr̄i. vt pbetis q̄ sit volūtas dei bona beneplacēs z pfecta. **Prio** bona volūtas iustozū bona ē. qz omia q̄ faciūt vel patiunt in pctōz satisfactiōē z dei offēsse placatiōē ordinant. **Ex remissione** enī pctōz hoi collata pfurgit pscientia letitiae serenata. Et sic nimiz ex hac leta pscientia nihil negligit qn hō oia in deū ordinar. **Sedo** beneplacita. qz in pmissa remissione amara nōnūq; incipit dulcescere. vt oia q̄ faciūt in dei bñplacitu ordinat. **Aug.** Ille placet deo cui placet de⁹. s. i. prosperis z in aduersis. **Tertio** volūtas pfecta pssistit in dei dilectōe z oīm rez abrenūciatōe. **Greg.** Voluntas sacrificiū nūq; plene pficiē nisi huius mudi cupiditas pfecte deserat. Itē pssistit in boni p malo redditōe. **i. Thes. v.** Videte ne q̄s maluz p malo reddat. s. semp qd bonū ē sectamini. **Nec** est volūtas dei in xpō iesu. **Gal. liij.** Estote pfecti et plene volūtatis dei. Tal fuit ap̄ls. **Sedo** debem⁹ ip̄m imitari in corpali exercitatione. **Amb.** Si securus es errare sequere penitentē. **Dic ei Gre go. in moral.** Ille nobis oibus dz ad exēplū ptrahi b̄ cunctis passionib⁹ carnis morīs nr̄ spūaliter viuūt q̄ pspira postponit mudi. quē nulla aduersa puniunt. z sola eterna desiderat. Tal fuit paul⁹ merito debem⁹ ip̄m imitari. **Fm** b̄bi nota exercitatio pssistit in trib⁹. **Prio** in bonozū operatiōe **Amb.** in li. de offi. z habet in cano. lxxxvj. dist. nō satis. vbi d̄r. Non satis ē bene velle nisi assistat beneficere. Opa vero nostra si debent deo esse grata triplicē debent habere decorē. **Primo** debent esse fidelis. **Gal. vij.** Num tps habem⁹ operemur bonum. **Eccl̄s. ix.** Quocunq; potest manus tua operari instanter fac. **Ro. xij.** Proidentes bona nō rā tam coram deo sed coram omnib⁹ hominib⁹. Et sint fidelis. vt in omnibus que agim⁹ non qd nobis vrile est. s. ad dei gloriā. z eius beneplacitum inquiramus. **P̄s. cxlij.** Non nobis dñe nō nobis s. homini tuo da gloriām. Et cōgruū est. quia omnia q̄ in celo z in terra sunt operar⁹ est. nō sibi sed nobis operantis facit. **j. Choz. liij.** Omnia vestra sue siue appollo. siue cephas. siue mūdus. siue vita. si mors. siue presentia. siue futura omnia vestra sūt vos autē christi. christus autem dei. Ut ergo inptccm impēdamus faciamus similt. **j. Choz. i.** Siue māducaris siue bibitis vel aliquid aliud facitis. ad gloriām dei facite. Et iterum ad **Colo. liij.** Omnia quecunq; facitis in verbo z opere omnia in nomie dñi nr̄i iesu xp̄i facite. In hoc consistit fidelitas. **P̄s. c.** Oculi mei ad fideles terre. **Eccl̄s. li. xij.** Qui fideliter agunt placeant deo. Sed heu

De conuersione sancti Pauli

pauci sunt tales. De q. puer. xx. Multi sunt viri misericordes. vix autem fidelem quis inueniet. Lu. xij. Quis putas fidelis seruus. Talis fuit beatus Paulus. De q. ij. ad Thef. j. Gratias ago deo meo semper qui me fidelē existimat potēs in ministerio suo. Secundo debet esse vtilis. de q. vnicuique nostrum dicitur. Eccl. iij. Noli esse inutilis in operibus tuis. Noli debet igitur esse vnusquisque in operibus suis. sic quod non tantum sibi prosit. sed etiam ut in eis primum edificent. iuxta illud Math. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrum qui in celis est. j. De. ij. Conuersatione bonā inter gentes habete ut ex operibus vestris considerantes glorificent deum. Tunc enim opera simplicia tanto multiplicantur quanto ex eis plures edificantur. ij. Ebo. iij. Nemo quod suum est tantum querat sed quod alterius. Hoc ostendit apostolus in seipso Ro. xv. Vnusquisque vestrum primum placeat in bona edificatione. Talis fuit paulus. j. Ebo. x. Omnibus pro omnia placeas. non querens quod tibi vtile est. s. tibi. sed ut vtilis sim alijs ut saluificet. Propter quod dicit ad Phil. iij. Vos estis corona nostra ante deum. Tercio debent esse difficilia ut non affectus per se deuiotior prebeat. Heb. xij. Recogitare eum qui tale sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum perditionem ut ne fatigemini animis vestris deficientes. non dum vestris ad sanguinem resististis aduersus peccatum pugnantes. ut beatus Paulus fecit. ij. Thef. iij. Scitis fratres neque gratis panem manducamus. sed in labore nocte et die sumus laborantes. ut nos ipsi formam daremus vobis.

Tercio consistit corporalis exercitatio in malorum reluctatione. De q. Rom. xij. Noli vinci a malo sed vince in bono malum. hoc est corpus. mundum et diabolum. Hec sunt qui pertrahunt a te salutem. hec vici apostolus. Primum corpus per castigatorem. j. Ebo. ix. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo. Chrysostomus. Nihil corpori preter nudam necessitatem misit. Et hoc fecit ut perfecte carnem subiceret rationi. Si ille hec fecit qui sciebat certus fuit de dei dilectione quod nos facere debemus. Secundo mundum per mentis alienationem. De q. Gal. vi. Mihi mundus crucifixus est et ego mundo. Chrysostomus. Quicquid mundus reputabat gloriam hoc ipse pena. Tercio diabolum per continuam resistentiam et humilem orationem. ut ipsemet loquens quasi de periculo anime sue in temptatore diabolica. ij. Cor. xij. sic inquit. Datus est mihi stimulus carnis. angelus sathane qui me colaphizat. et subdit. Propter quod deuoter rogavi ut discederet a me. ecce oratio. et dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Tanta gratia ei dominus prout ut semper vinceret. et nunquam a diabolicis temptationibus vinceretur. nec potuit a diabolo superari. quia a charitate christi separari non potuit. ad Rom. viij. et sic nos ad reluctationem hortamur. Eph. iij. Nolite locum dare diabolo. et ibidem c. vi. Induite vos armaturam fidei ut possitis stare aduersus insidias diaboli. ij. Thim. ij. Nemo coronabitur nisi qui legitime certauerit. scilicet per mundum. diabolum et carnem. Sic coronari meruit apostolus. ut ipsemet testatur. ij. ad Thim. iij. di. Bonum certamen certauimus. cursu consummamus. fidem seruauimus. in reliqua reposita est mihi corona iusticie quam reddet mihi dominus in illa die. nec solum mihi sed et alijs qui diligunt aduentum eius. i. qui ita se habuerunt quod non timeant aduentum eius. Tercio consistit corporalis ex-

ercitatio in aduersitatum persecutione. ij. Thim. iij. Quis qui pie voluit vivere in christo persecutionem patientem. Iudith. viij. Desiderium quod tibi placuerit per varias tribulationes transierit. Quanto magis quod deo acceptior tanto magis quicquid a deo temptari permittit. Thob. xij. Quia acceptus eras deo necesse erat ut temptatio preberet te. j. Cor. iij. Maldicimur et benedicimur. persecutio ne patimur et sustinemus. blasphemamur et obsecramus etc. Sic Paulus. ij. Ebo. xj. In carceribus abundantius. in plagis supra modum. et subdit. In diebus quibus quidem dragenas vna minus accepi. ter virgis ce sus sum. semel lapidatus sum. ter naufragium pertuli. Idcirco dicit nobis. Heb. x. Patientia vobis necessaria est ut et voluntatem dei facientes repouetis reprobationem. **N**ota passiones perceptorum de quibus erat paulus sunt triplices. Primum ex proprie vite insufficientia. ut quantumcumque bonum facit ipse maioris desiderio inardescit ad ea que desiderat. et estimant se nihil fecisse. Sic videbat paulus Ro. viij. Velle adiacet mihi. perficere autem bonum non inuenio. et ad Phil. iij. Que retro sunt obliuiscens ad anteriora me extendo. Secundo affliguntur ex mundi displicentia. ad Gal. vi. et figurat Eze. j. Quocumque ibat spiritus illic et rore eleuabantur. Quid per spiritum nisi spiritualis vita intelligitur. quod per rotas nisi tribulatio que vitam spiritalem sequitur. Gre. Quanto quis altius perficit tanto in hoc mundo inueniet quod durius portat. Tercio ex dei absentia. Osee ix. De cum recessero ab eis. Ber. Ania que semel receperit dei presentiam et sustinere ei absentiam est experiri gehennam et penam. Tercio debemus imitari apostolum in acquisitione virtutum. Ser. Quantumcumque affligis corpus non prodest nisi fuerit virtutibus adornatus. j. Thim. iij. Corporalis exercitatio ad modicum utilis est. spiritualis vero ad multa. que consistit in interioribus virtutibus. Imitatores estote. **N**am licet beatus paulus in omnibus virtutibus abundaret. de tribus autem videamus quas excellenter habuit. Primum charitatem Ro. viij. Quis nos separabit a charitate dei. tribulatio an angustia ut supra. Scio et certum sum quod neque mors neque vita. Ang. Volenduz est quod apostolus cum horribilibus tormentis a charitate dei non potuit separari. nos interdum ociosa fabula et paruum viciu separant. imo quicquid propter signum opinionum ad inimicum in inimiciam venimus. De paulo dicit Chrysostomus. Sic ferrum in ignem missum totum ignem efficit sic paulus charitate successus totus effectus est charitas. sicut dicit Eph. v. Imitatores mei estote sicut filij charissimi. et ambulate in dilectione sicut dilexit vos christus. Et merito quod dicit Aug. De laude charitatis. Quanto in hoc mundo maior dilectio de tanto maior in futuro retributio. Etiam habuit dilectionem prout tamen quod dicit Ro. ix. Cupiebam anathema esse pro fratribus a christo. i. ad christum separari a christo ut interderet conuersio iudeorum ad fidem christi. Chrysostomus. Nullus tanto affectu deplangit mala propria sicut paulus aliena. Phil. j. Testis est mihi deus quoniam cupio vos omnes in visceribus iesu christi. Sic nos imitari debemus. Roma. xv. Debemus et nos firmiores imbecillitatem infirmorum sustinere. Gal. vi. Alter alterius onera portate. Ratio Greg. super Eze. Nullum est deo tale sacrificium sicut zelus animarum. **S**ecunda virtus quam excellenter habuit in qua eum sequi de-

bemas ē hūilitas. p̄t̄ ex noīs interpretatōe. paulus. i. modic⁹. Inde paululū. i. modicū. Augusti. Paulus nomē hūilitatis ē. Et bñ puenit sibi hoc nomen. quia ip̄e de se fideli anio dixit. j. Cor. xv. Ego sum minim⁹ ap̄loz et nō sum dignus vocari ap̄lus. Item ad Phil. iij. Mihi oim scōz minim⁹ data est gr̄a dei p̄dicare i gētib⁹. Et itē cum dicit de apparitōib⁹ factis alijs ap̄lis post resurrectiōē xp̄i dicit. j. Cor. xv. Nouissime hō tāq̄ abor- tiuo visus ē mibi. Et ne videat hoc dicere quadā similitudīe. idō nō faciebat hoc paul⁹ mētēdi pre- cipitātōe s̄ estimandi affectiōe. Greg⁹. Qui em̄ p̄fecte peccatū suū et seipm̄ examinando intelligit nullum peccatū par suo peccato existimat. et qd̄ quid boni h̄z soli deo attribuit. Sic ip̄e paulus. j. ad Cor. xv. Gr̄a dei sum id qd̄ suz. nihil aliud se- ipm̄ reputabat q̄ peccatōē et indignū hoīem. vñ j. ad Thimo. j. Fidelis sermo et in oim acceptiōe dignus. qz ihs xp̄s dei filius venit i hūc mūdum p̄cōres saluos facere. qm̄z ego p̄mus sum. i. p̄nci- palis. Ecce hūilitas. Greg⁹. Sia opera sunt nul- la nisi fuerint in hūilitate fundata. Sic nos ipm̄ debemus sequi in verahūilitate si ad celeste re- gnū volum⁹ puenire. Aug. Excelsa patria. hūi- lis ē via. hūiliter ad hūilē venire oportet. Dicit idem sup̄ illud Job. Ego sum ostiū. Ostiū hūi- le est. s. celestis patrie. si sano capite volum⁹ intra- re oportet nos caput dimittere sup̄bie. cum q̄ aliē impossibile ē intrare. Tercia virtus quā excellē- ter habuit fuit māsuetudo siue p̄teritas. Chas. De- mo intransū dilexit amicos sicut paul⁹ inimicos. ij. Cor. xij. Iugeo multos q̄ peccauerūt et nō ege- rūt penitētiā de imūditcijs suis. Chas. Null⁹ de- plangit prop̄a sicut paul⁹ aliena. Subdit idē. Ac- si totū mūdum genuisset de oib⁹ p̄doluit. ij. Co- rint. xj. Quis infirmas et ego nō infirmor. Et sic hortat nos imitari ad Gal. vj. Fr̄es si p̄occupat⁹ fuerit hō in aliq̄ delicto vos qui sp̄uales estis in- struite hm̄i in spū lenitatis. Gre. Plus ē animā p̄petue victuriā reficere siue reuocare q̄ vētrē mo- ritare carnis terreno pabulo satiare. Quarto de- bemus ipm̄ imitari qm̄tū possum⁹ in s̄blimi con- tēplatione. Quis vñq̄ in terris s̄blimi⁹ p̄templa- rus ē q̄ ille q̄ totus i celū raptus ē. vbi imaginem sc̄e trinitat⁹ raptu p̄spexit. angeloz et hoīm gau- dium p̄siderauit. Ecce triplex p̄tēplatio. De q̄. ij. Cor. xij. Scio hoīem añ annos. xiiij. siue in corpe siue extra corpe nescio. deus scit raptus hm̄i vsq̄ ad terciū celū. Ecce p̄funda p̄tēplatio. Chas. De- us paulū in padisum rapuit. i. celū s̄blimauit. inef- fabilia archana patefecit. id̄ canit ecclia. P̄ glorio- sum lumē oim eccliaz sole splēdid⁹ ē. Et iterū. Magn⁹ sc̄us paul⁹ vas electōis de digne ē glo- rificad⁹. Ad p̄positus. Imitatores mei estote. vbi supra.

Sermo. liij. Ad idem.

As electionis ē mibi

iste Act. ix. Del sic. Magn⁹ sc̄us pau- lus vas electōis de digne ē gl̄ificad⁹. Ista sunt vba ecclie bñ pauli ap̄li p̄conizātia glo- riā. Dicit bern. Cū xp̄i sp̄sa alterat vba fortior ē ista trāsp̄ositio vborū q̄ p̄ma. Si em̄ hieronymi

pauli aut iacobi rē. vba posita sunt an̄tētica. mol- to magis vba ecclie. Dñ tātā auctoritatē ip̄e salua- tor ascripsit ecclie qd̄ dixit Mat. xviij. Qui ecclie- siā nō audierit sit tibi sicut ethnic⁹ et publicanus p̄pter qd̄ dicit Inno. papa et h̄r in cas. xj. q. j. quis nesciat. Quis nesciat q̄ ab oib⁹ d̄z obseruari qd̄ romana obseruat ecclia. Et aug. li. xj. p̄tra faustū. Ego euāgelio nō credere nisi auctoritas ecclie me- p̄moueret. Et sc̄us Th. in sc̄a sc̄e. q. ix. Mat̄ mā auctoritatē h̄z ecclia q̄ ab oib⁹ ē emulada. Et plus ē sc̄adū auctoritati ecclie q̄ auctoritati grego- rij hieronymi vel augustini. Propt̄ qd̄ dicit gre- gorius. P̄ctm̄ p̄ganitatis incurrit q̄ ecclie sancte p̄ inobediētiā d̄dicit. ideo rē. Rñ p̄missis ver- bis bñs paul⁹ a trib⁹ cōmēdat. P̄rio ab excellē- tia sc̄itatis. ibi. magn⁹ sc̄us paul⁹. Sc̄do a plenī tudine gratiositat⁹. ibi. vas electōis. Tercio ab ho- norificētia dignitat⁹. ibi. de digne ē gl̄ificad⁹. De p̄mo dicit. Magn⁹ sc̄us paul⁹. Pro q̄ sc̄iedum. multa sūt exercitia siue v̄rutes p̄ que siue p̄ quas magni apud deū fieri possum⁹. P̄rio p̄ dei timorē Judith. xvj. Qui timēt te magni erūt ap̄o- te p̄ oia. i. h̄c et i futuro. h̄ in gr̄a. et in futuro i gl̄ia Talis fuit bñs paul⁹ cū p̄strat⁹ sensit dei plagā. audiuitq̄ vocē. fause faule qd̄ me p̄fēq̄ris: timuit et r̄didit. Dñe qd̄ vis me facere: ita tā p̄sensit i volū- tatem dñi. et hoc opabat timor. Prover. xv. Ti- more dñi ois hō declinet a malo. ideo d̄r Eccl. ij. Qui timēt dñm requirunt q̄ bñplacita sunt ei. et ite- rum Eccl. xv. Qui timēt dñm faciēt bona. p̄pter qd̄ dicit ps. cxlvj. Bñplacitū est dñō sup̄ timētes eū. Idcirco docuit Thobias filiū suū Thob. iij. dices. Memēto fili qm̄ vitā paupm̄ gerim⁹. habe- bis multa bona si timueris dñm et recesseris a p̄cō- re feceris bona. Ber. In v̄tate p̄peri nil ita efficax ad gr̄am p̄merēdā nutritiā et p̄seruādā sic timor dñi. Dicit idē. Cōnexa sūt timor et religio. vñm nō stat sine reliq̄. Et sic paul⁹ Act. ix. et legis i ho- dierna epla. Tremēs et stupens cogitās de plaga pharaonis. timens si nō obediret forte maior pla- ga eū p̄citeret. Et h̄ nōnūq̄ euenit s̄bito plagare iniq̄s et nō innocētes. vt declarat ip̄e saluator. Lu- ce. xviij. Cecidit turris i syloe et occidit. xviij. hoīes et dixit ihs. Putat⁹ q̄ ip̄i sc̄z hoīes debitores fuerūt idcirco i plaga q̄ maxime p̄gnosce p̄ctā tua. time- re et dōle. et p̄ctā relinque. Cassiod. sup̄ ps. Dis p̄cus- fio diuina aut ē purgatio vite p̄ntis aut inītiū pene- seq̄ntis. Qui inē flagella nō emēdat pena hui⁹ h̄ inchoat et ibi nō termiabit. Et sic meliorauit se be- atus paulus dicens. Quid vis me facere. Aug⁹. Mor̄ p̄auit se ad obediēdū q̄ prius sentiebat ad p̄- sequēdū. Et h̄ opabat in se timor dñi. Sc̄do ef- ficat hō m̄gnus p̄ diuinū amorē. De q̄ aug⁹. Tal- est vnusq̄sq̄ q̄lis est sua dilectio. s̄ q̄ valde diligit m̄gnus ē. q̄ nihil diligit nihil ē. Opa em̄ n̄ra meri- toria erūt et p̄m̄toria fin dilectōem. De q̄ aug⁹. Non nūerositas opm̄. nō diuturnitas tpm̄. s̄ ma- ior charitas augeat meritū et p̄m̄iū. Sed diceret. q̄ est rō q̄ meritorū esse stat in charitate. R̄ndetur p̄mo. qz p̄tinet deū. j. Job. iij. De⁹ cha- ritas est et q̄ manet i charitate in deo manet et de⁹ in eo. R̄d de⁹ est adeo m̄gnus qd̄ dicit ps. cxliij.

De cōuersione sancti pauli

Magnus dñs & mēitudinis ei⁹ nō est finis. Se-
cūdo p̄tinet oēs v̄tutes. vñ p̄hs. Qui h̄z vñā vir-
tutē sc̄z charitatē: h̄z oēs. Nam sicut de⁹ cōrinet i
se oia. vt dicit Dionisi⁹. Deus ē summū bonū si-
ne q̄ nihil est bonū. Et sic charitas fin̄. Hugones
oim̄ v̄tutum tenet p̄ncipatū. & excludit oia vicia.
j. Cor. xiiij. Charitas nō inflat. nō emulat. nō inu-
det. s̄ oia mādāta implet. q̄ plenitudo legis ē di-
lectio Ro. xiiij. Tercio q̄ charitas p̄tinet p̄ncipa-
lionē oim̄ meritoz. Ber. Charitas est v̄nus largi-
flua q̄ facit oia cōia. Greg. Qd̄ tuū est p̄ laborē h̄
meū per amorē. Subdit idē. Pensent igit̄ inuidi
quātū bonū sit charitas q̄ sine labore aliena pro-
pria facit. Ber. O charitas q̄nta ē tua v̄nus. nemi-
nem spoliās & oia rapis. nulli auferis sua & oia fa-
cis tua. hāc habuit sc̄us paulus. De q̄ Ch̄rif. Si
cur in ignē ferrū missus: totū sit ignē. & sic paulus
igne charitatis fuit succēsus. qd̄ p̄ se scribit Rom.
viiij. Quis nos sepabit a charitate dei. tribulatio.
an angustia. an fames &c. Scio & certus suz q̄ ne-
q̄ mors neq̄ vita &c. Aug⁹. Dolēdum q̄ horrida
tormēta aplm̄ nō potuerūt a charitate dei separe.
& nos ociosa fabula & vilia vicia separe. t̄do Eph.
v. Imitatores di estote sicut filij charissimī. & am-
bulate i dilectōe. q̄ dicit aug⁹. Quāto i hoc mun-
do maior dilectio: tāto in futuro maior retributio
ideo Col. iij. Sup̄ oia habere charitatē qd̄ est vin-
culū p̄fectōis. Tercio efficit hō magn⁹ p̄ humi-
litaris decorē. Greg. Quāto i oculis n̄ris sumus
hūiliores de tāto in oculis dei maiores. vt habet
de saul cui samuel ex pre dei dixit. j. Regū. xv. Nō
ne cū p̄uulus esses i oculis tuis caput i tribubus
isrl̄ factus es. sicut dicit saluator Luc. xviij. Qui se
hūiliat exaltabit. Ber. Quāto vnusquisq̄ sibi vi-
lior tāto in oculis dei p̄ciosior. Et sic sc̄us paul⁹
j. Cor. xv. Ego sum minim⁹ ap̄loz q̄ non sum di-
gnus vocari ap̄ls. Et itez Eph. iij. Mihi oim̄ s̄a-
ctoꝝ mīmo data est gr̄a dei euāgelizare i gentib⁹.
Ecce dicit se minimū cum tñ habet Rom. xv. q̄ a
sbr̄m p̄ circuitū vsq̄ ad illiricū mare repleuit euā-
gelio dei. Et in v̄tute hūilitatis nō solū dicit se mi-
nimū s̄ etiā abortiuū. vt h̄r. j. Cor. xv. Nonissimē
tanq̄ abortiuo v̄sus ē & mibi. Ad hāc hūilitatez
duxit eū p̄ncipalis respectus quē habuit ad p̄ctm̄
suū. de quo Gre. Qui p̄ctm̄ suū examinādo intel-
ligit. nullū p̄ctm̄ par suo peccato existimat. Et q̄n-
to seipm̄ hō magis deicit. tantū corā deo magis
ascēdit. Et sic hūilitate meruit maria effici mater
filij dei. de q̄ Ber. sup̄ missus est. Audeo dicere q̄
nec v̄gitas marie dō placuiss̄ absq̄ ei⁹ p̄fūda hūi-
litate. Sed vt placeret v̄ginitas h̄ p̄culdubio fe-
cit hūilitas. hec ille. Idcirco oim̄ v̄tutū oblita di-
cit in cāntico suo Lu. j. Desperxit hūilitatem ancille
sue &c. Sic nos debem⁹ esse hūiles Iaco. iij. Hu-
miliamini sc̄z veracit̄. nō fice. in p̄spectu dei. & ex-
altabit vos. de q̄ amb. sup̄ Beati imaculati. Quā-
to q̄s abiectior i hoc seculo. tāto magis exaltabit
in futuro. Sic dicit de v̄gine gl̄iosa bern̄. Nunq̄
sup̄ choros angeloz exaltata fuisset nisi vltra oēs
hoies se hūiliasset. Quarto efficit hō magn⁹ p̄
magnā passionē & tribulatoz quā q̄s patit̄ p̄pter
deum. De q̄ amb. sup̄ Beati imaculati. Quanto

maior tribulatio tāto v̄berior p̄solatio. vt p̄misit
x̄ps Mat. v. Hi estis cū maledixerint vob̄ hoies
& p̄secuti vos fuerint. p̄pter me. gaudete & exulta-
te qm̄ merces v̄ra copiosa est in celis. ps. xciiij. fm̄
multitudinē dolor meoz in corde meo p̄solatio-
nes me letificauerūt aiām meā. Et sic post mēnā
penam sequitur mēna gl̄ia. de quo. ij. Cor. j. Sicut
abundant passiōes x̄pi in nob̄. sic & p̄solatioes. Sic
itez bene magn⁹ paul⁹ dicit p̄r. q̄ mēna passus ē
& multa. de quo. ij. Cor. xi. In laborib⁹ plurimis
in carcerib⁹ abundanti. in plagis supra modū. in
morb⁹ frequēter. i. in p̄culis mortis. a iudeis q̄n-
quies q̄dragenas vna min⁹ suscepi. ter virgis ce-
sus sum. semel lapidat⁹ sum. ter naufragus p̄uul⁹.
nocte & die i p̄fundo maris fui. i. itinētib⁹ sepe in
sidiabā mibi. in p̄culis latronū. in pericul⁹ ex ge-
nere. i. iudeis. i. pericul⁹ ex gentib⁹. p̄culis in ciuita-
te. p̄culis ex sollicitudine. p̄culis in mari. p̄cu-
lis i falsis fratrib⁹. in labore & erūna. i. v̄gilijs m̄-
tis. i. fame & siti. i. ieiunijs mult⁹. i. frigore & nudita-
te. & j. Cor. iij. Maledicimur & b̄ndicim⁹. p̄secu-
tiones patimur & sustinem⁹. Sic nos si volumus
mēni fieri i celo. act. xiiij. Per multas tribulatio-
nes oportet nos intrare i regnū dei. Greg. Gl̄io-
sius ē bene pati q̄ b̄n̄ agere. ij. ad Thim. iij. Dēs q̄
pie volūt viuere i x̄po ibi p̄secutōem patientur.
Quis maior x̄po q̄ a cunabul⁹ p̄secutōem passus
est vt dicit Hiero. & sic nos Job. xv. Nō sit seru⁹
maior dño suo. si me p̄secuti sūt & vo s̄ p̄sequētur.
Quito efficit hō apud deū mēnus p̄ verbi dei
p̄dicatōem & actōem. de q̄ Mat. v. Qui fecerit &
docuerit h̄ magn⁹ vocabit̄ in regno celoz. Et sic
br̄us paul⁹ solēnis p̄dicator fuit. P̄n̄ canit eccl̄ia
Doctor egregie paulē mores instrue. Iis̄. Egre-
gius q̄si extra gregē posuit. Quā triplici fuit
p̄ditus scia. P̄mo mofayca. illaz didicit. act. xxiij.
Ego sum v̄r iude⁹ nutrit⁹ secus pedes gamaliel.
erudit⁹ iuxta veritatē p̄ne legis. Sc̄do sapia euā-
gelica. illā didicit i scolis x̄pi. de quo Gal. j. Nonū
vob̄ facio euāgelium qd̄ nō ab hoie didici s̄ p̄ re-
uelatōem ihu x̄pi. Tercio sapia diuina. illā didicit i
scolis angeloz q̄n̄ raptus ē in terciū celū. & audi-
uit archana v̄ba que nō licet hōi loq̄. ibi Nico. de
lyra dicit. q̄ p̄destinatōez hoim̄ vidit. Et q̄ tripliciter
sapiam habuit. i. p̄fectus doctor fuit. & tripliciter
v̄bo. exēplo & martyrio p̄dicauit. P̄mo p̄dicauit
verbo. instāter & laboriose. Ch̄rif. Nō vñū diem i
ocio p̄trāsijt. ij. ad Thes. iij. In labore & fatigatōe
nocte & die laborātes. Haymo. Nocte laborauit.
die p̄dicauit. Quā a p̄mo pulloz cantu vsq̄ ad q̄n-
tam horā manib⁹ laborauit. deinde p̄dicatōni va-
cabat. & plerūq̄ vsq̄ ad noctē sermonē p̄raxit et
residuū tēpus i resectōe somno & orōnib⁹ cōsum-
psit. Sc̄do p̄dicauit exēplo Leo papa. Efficacior
est vox exēpli q̄ verbi. Gre. i. omel. Cui⁹ vita de-
spiciat̄ restat q̄ eius doctrina p̄tēnat̄. Paulus nihil
docuit v̄bo q̄n̄ p̄firmavit exēplo. Ro. xv. Nō em̄
audeo aliqd̄ loq̄ eoz q̄ p̄ me nō efficit x̄ps. & sic p̄
se p̄dicauit castigatōez corp̄is & p̄ se fec̄. j. Cor. ix.
Castigo corp⁹ meū & in seruitutē redigo. Si p̄e-
dicauit castitatē p̄ se castitatē tenuit & castus fuit.
j. Cor. vij. Volo oēs hoies esse sicut meipm̄. & sic

de alijs. **T**ertio fidei causam martyrio. qz in morte trū-
cato capite illud mellifluū nomē sibi sibi medul-
litus plantatū tribus vicibz sonabat. vt dicit dyo-
nisius de trāitu aploz. **D**ixi scdo pmeda-
tur a plenitudine gēositaris. ibi vas electōis. No-
ta electio requirit triplicē gēam. s. pueniētē. coopan-
tē. z psumantē. **P**rio pueniētē. de quo Greg.
xv. moral. Si lumē pueniētis gēe nos nō irra-
diaret pfecto mens nra i tenebris pctōz obscura-
ta pmaneret. illam habuit apłs. j. **C**oz. xv. Gēa dī
sum id qd sum. **A**ug. Gēa est lumē anie faciens
hoiem pctm suū agnoscere. z deū sup oia diligere
Scdo coopantē requirit electio. quia **J**oh. xv. dī
Sine me nihil potestis facere. **A**ug. Nolentē dei
gēa pueniēt vt vult. z volentē subsequitur vt possit
Ideo greg. in collecta. Tua nos gēa sp pueniat
z sequat. pueniat inspirādo. sequat iuuādo. **A**u-
gustinus de correctōe z gēa. Gēe dei ē quicqd bo-
nū agimus. Et itez scūs **T**ho. ii. iij. pira gentiles
illa indiger hō. hanc habuit paulus. j. **C**oz. xv. Gēa
dei i me vacua nō fuit. Et phil. iij. Dia possuz in
eo qui me pforat p gēam suā. **T**ertio requirit gra-
ciā cōsumantē. de quo scūs **T**ho. ii. iij. pira gen-
tiles. ca. clv. Indiger hō dīuine gēe auxilio vt pse-
ueret i bono. illā habuit scūs paulus. j. ad **C**oz. xv.
Gēa eius sp in me manet. Et sic vas electōis ex
triplici causa dī. **D**ixi terno pmedat a celsitudine
dignitatis z scitatis. ibi. Vere digne ē glorifican-
dus. **C**hris. de laude pauli. Singulor iustoz vir-
tutes excellētissime fuerūt in brō paulo. ita vt i eo
impleri potuit illud **E**cclī. xliij. Bndictōem oim
gentiū dedit illi. qre de hoc supra circa finē primi
sermonis de scō paulo. qui incipitur. Ecce nos re-
liquimus omnia.

Sequitur secundus sermo quasi coincidēs cū pri-
mo sermone postillari sup hac eplā. **S**equentem
sermonē a principio nō vidi i rapiarijs. alā ambos
in vnum redegressē. hic magis doctrinalis est qz
pūmus. **S**ermo. liij. **A**d idem.

Quas electionis ē mibi
iste. act. ix. **I**n sūma eplē trā innotat
prio infirmitas saul. ibi. **S**aul? adhuc
spirans. Scdo eius sanitas miraculosa. ibi. sub-
ito circūfulsit eū lux. **T**ertio ipius dignitas glōsa
ibi. vas electōis ē mibi iste. De pmo dicit. **I**n die-
bus illis cū lapidat? fuit brōs stephan? in mense
augusto. z paul? erat pscntēs eius neci. z facta est
psecutio mēna i ecclīa que erat hierosolymis. z dī
spersi sunt fideles. post h? quasi ad h? tēpus vt nūc
tūc saul? adhuc spirās. **G**lo. i. vehemēt spū ignē
psecutōis in se z i alijs suscitabat. Et h? fuit signus
infirmitatis. **N**ota infirmitas hois est pe-
riculosa qnqz modis. **P**rio quādo i corde radica-
tur Et sic de paulo dī. erat spirās. i. anhelās p odij
fomitē scz p incredulitatē. p malā volūtātē z pra-
uam intētiōnē pira xpianos. Ecce tria mala erāt i
corde eius. **P**rimū fuit incredulitas. Et h? est ma-
iū. vt dicit scūs **T**ho. in scda scōe. q. x. ar. iij. **P**ec-
catū infidelitatis ē maximū. **N**ō sancti **t**ho. **Q**uā-
bet pctm tanto graui? est qnto p ipm hō magis a
deo elongat. h? pctm infidelitatis maxime elōgat

hoiem a deo. igitur maximū. ad **Heb. xj.** **I**mpossi-
bile ē sine fide placere deo. **R**adix salutis fides est
Greg. **A**rbor arescit sine radice. z sic opus sine fi-
de. **A**bacuc. ij. **I**ustus ex fide viuit. idō sim? pui.
dī. iuxta illud ad **Heb. iij.** **V**idete frēs ne i aliquo
vrm sit cor incredulitatis. **A**ugustinus de vrbis
dñi. **N**ulle maiores diuitie qz fides ecclīe. **J**oh. xj
Si credider? videbīs glām dei. **E**cōtra ad **Heb.**
iij. **T**urauit incredul? vt nō intraret in regem suaz.
Et sic valde grauis ē error i fide. **A**ug. **S**ine fide
falsa est ois virtus etiā si sit i bonis moribz. vt ha-
betur. **x**lij. q. j. c. vbi. **V**bi nō ē fides sana ibi nō
pōt esse iusticia. **A**ugustinus de fide ad petr. **F**i-
des est oim bonor fundamētum z būane salutis
initium. sine qua ois labor est vacuus. **I**lla fide ca-
ruit paulus. z si ita māssisset eternaliter dānar? fuis-
set. idō falsum ē quod aliq dicit. in iua fide quēlibet
saluari iudeū z gētilem. **A**thanasius. **N**ec ē fides
catholica quā nisi qscqz fideliter firmiterqz cre-
diderit. absqz dubio in eternū pibit. **J**oh. iij. **Q**uā-
incredul? est nō videbit vitaz eternā. h? ira dei ma-
nebit sup eum. **S**ecdo infirmitas est periculosa
qn per totū corpus exterius diffundit. Et sic infir-
mitas anie saul fuit. **P**rio in ore. ibi. minarū. **S**e-
cūdo i manibus. ibi. cedīs. **T**ertio fuit i pedibus.
qz accessit ad pncipes sacerdotū vt impleret in eo
illud **E**sa. j. **A** planta pedis vsqz ad vtricē nō est in
eo sanitas. Et sic hodie graue est pctm infirmita-
tis anie. graui? aut pctm sit cuz ab extra diffundit
verbo vel ope. de quo **C**assiod. sup psal. **C**ulpā ge-
minat q facinorosa cogitata diuulgat. vt aliq sūt de
qbus dicit **E**sa. iij. **P**ctm suū quasi sodomā pdi-
cāt. **P**rouer. ij. **A**etant cuz malefecerunt. z exultāt
in rebus pessimis. **I**sidus. de sum. bono. **N**alons
culpe ē manifeste peccare qz occulte. **T**alis dupli-
citer reus est. **P**rio qz peccat. **S**ecdo qz proximū
scandalizat **M**att. xvij. **D**e hōi illi p quē scandalū
venit. **T**ertio infirmitas ē periculosa cū igno-
ratur. **D**e quo aug? sup ps. lviij. **N**ō est insanabi-
lior eo q sibi sanus videt. Et sic saul? j. **T**himo. j.
Ignorās feci i incredulitate mea. h? non fuisse ex-
cusatus p illam ignorātiā. **N**ota dīc alexā-
der de balis i suo tertio. **D**uplex ē ignorātia scz
facti z iuris. **P**rio ignorātia facit ptingit fieri do-
pliciter. aut hō adhibet diligentia. z sic excusat a
toto. vt pcutitus iacob cum iya. **G**en. xxx. **A**ut
nō adhibet diligentia. z sic excusat a tāto h? nō a to-
to. vt **I**amech occidentis cayn cū putauit se occi-
dere ferā. **G**en. iij. **A**lia est ignorātia iuris in his
que de iure tenet scire homo. vt legem nature. pre-
cepta dei. **N**ō tibi vis fieri fac alijs. **G**lo. i. velle
debes alijs fieri qd tibi fieri vis. Et que pcernūt si
dem. vt pncipales articulos. illa adhuc ē duplex.
quedā vincibil. quedā inuincibil. **I**nuincibil excu-
sat a toto. vt in fatuis q nō ex culpa sua insaniunt
Et etiam in vrentibz rōne cum faciūt diligentiaz.
Aug. **N**ō reputabit ad culpam qd inuit? igno-
ras. sed qd timere negligis. **S**i aut vincibil illa ē
duplex aut ē simplex. i. ex negligētia. aut affectata
id est ex malicia. **S**i ex negligētia excusat a tanto
sed nō a toto. **S**i aut est affectata id est ex malicia
quod pōt querere z hēre instructores. z nō vult. il-

De cōuersione sancti pauli

sa a nullo excusat. ps. xxxv. Noli intellere vi
bi ageret. ideo aug. No ois ignoras impus est
a pena. Ille ignoras excusari poterit qui qd discere
ret no inuenit. no illi q inuenientes a quo disceret
opam no dederunt. Greg. Aliud e nesciuisse aliud
scire noluisse. Primum est negligētia. Scdm e ma
licia. Tales alleuiare pscias sua no pnt ex igratia.
Quia dicit ber. d. duodeci glib. hūilitat. Frustra
sibi ex ignoratia bladiuntur q libet ignorat vt li
berit peccet. De talib. j. Cor. xiiij. Ignoras igratia
ber. Gre. z habet. xxxviij. di. q ea. Qui ea que di
sunt nesciunt a dno nesciunt. Et lz talis ignoratia
mala est oibz adultis z piculosa. vt habet ibidez
xxxviij. di. c. ignoratia. Ignoratia est cūctor erro
ru mater z nemine excusat. nec iudeos q xpm ve
nisse ignorat. antamen sacerdotib. maxime est va
nabilis q alijs ducatu prebet. De qbus Esa. xlvj.
Ipi pastores ignorat intelligentia. z sic de iudeis
Matth. xv. Sinite eos ceci sunt z duces cecorum.
Et si cecus ceco ducatu prestat ambo in fouea ca
dūt. Lu. vi. Tūc implebit in eis illud gre. j. mora.
Stultus i culpa fiet sapiens i pena. Et sic fuisset
de saulo. Greg. Error dū verus credit difficulter
emendatur. Quarto infirmitas est piculosa qn
illud recipit per qd infirmitas roborat. Et sic san
lus accessit ad pncipes sacerdotu. z petijt eplas i
damascu. no vocatus sed seipm ingerens voluta
te nocendi inflamatus accessit ad sinagogas. vt si
quos inueniret hui. vte. quia pauci fuerunt. viros
aut mulieres vinctos pduceret in ib. m. Et sic ho
die aliq licet i causis sciūt se hēe iniusticia. tñ assu
mūt i potestate pstitutos i iunamē. Arist. i pol.
Seuissima ē iusticia que hz arma. z sic fuit i sau
lo. Quinto infirmitas est piculosa cū medic. cō
tēntur. z sic saul. psecutus ē xpm. vt prz in textu
audiuit vocē. Saule saule qd me psequeris scz in
mēbris meis. qsi diceret. qns ē infirmitas qz me
dicū contēnis. medicū nō appetis. cū scribitur
Eccli. xxxviij. Da locū medico z nō discedet a te.
qz per opera eius tibi ē necessari. Subdit. Durū
est tibi pira stimulu recalitrare. i. potētorz te resi
stere. Job. ix. Quis resistit ei z pacem habuit. qsi
diceret. nullus. Et sic ē ois pctōr i mortali pctō.
qz fm augustinu. Peccare ē deuz inhonorare. D
qz durū z piculosū ē hoc vt homo existat i mor
tali crimine. qz talis est i ira dei. Eccli. xij. Altissi
mus odio habet pctōres. Nodo durū ē esse in
ira illius sine quo nequaqz pseruari possum. nec
in corpe nec in ania ad momētum. Ber. Sicut ne
cessario indigemus cōditore. ita pseruatore. Au
gustin. Sicut hō ex nihilo factus est. sic ad nih
lum tenderet nisi deus manu regiminis eū con
seruaret. Idcirco pctō non ē pmoendus. qz val
de contrariat ei. ps. v. Quonā non volēs iniquita
tem deus tu es. **E**x multis pōt ostendit q
ei summe displicet peccatū. Primo ex hoc q tor
milia angeloz propter peccatū de celo eternaliter
puniēdos detruxit. Scdo pūmos parentes nfoz
euz oibz posteris suis de paradiso expulit. z eos
a celesti hereditate plus q ad. v. milia annoz ex
clusit. Tercio totū mōdum p dilauiū pertre fecit.
demptis octo hominib. Hodie infinita mala p

pter peccata hoibz etentit. Item nullūz genus
sacrificij deo placet i crimine mortali neqz sacrifi
cium Esale. j. Quid mibi de multitudine victimarū
vestraz. ne offeratis sacrificium frustra. nam
solēnitates vestras odit ania mea. Non oīones
vestras. ibidem. Cum multiplicaueritis preces ve
stras nō exaudiam vos. quia manus vestre. i. ope
ra vestra plena sunt sanguie. i. peccato. ps. l. Libe
ra me de sanguibus. i. de peccatis. Greg. Perpē
dite peccati malum. qz etiam illa p que pctā laxā
tur i peccatis abijciuntur. Ideo greg. Nulla bona
a deo acceptāt q malorum admixtōe maculan
tur. Secūdo durū est pctōibus ab infra. qz infer
nus ē eis aptus Esale. j. Dilatauit infernū animā
suaz. z fortes descenderunt in eum. Ideo ps. xxx.
Erubescāt impij z deducātur i infernū. muta fias
labia dolosa. Propter hoc etiā dicit Esale. v. De
vobis q trahitis iniquitatem i funiculo vanitatis. q
si diceret. Non valētes piculum vestz advertere.
z quasi vinculu plaustrū peccatū. Tercio durū est
ab infra rōne remorsus pscientie. Sap. xviij. Tūc
da pscientia dat testimoniū pdenatiōi. ps. xli. Aby
sus abyssum iuocat. Glosa. Abyssus pscientie iuo
cat. i. dat abyssum pdenatiōis eterne. Aug. Dis
inordinat. animus ē sibi pēna. hec pena ē ver
mis. de quo Esa. vlf. Vermis eoz non morietur
Greg. Non ē gravior pena q remordēs pscientia.
Isidor. Quodcūqz hō fugit cōscientia fugere ne
quit. ad Ro. ij. Testimoniū phibente pscientia eoz
Quarto durū est ab extra scz a fragili vita que est
pendēs quasi gladius i filo paruo. De quo poe
ta. Via sunt hominū leui pendētia filo. Et subito
visu que velociter ruit Eccli. xxxj. Quasi rūphea
bis acuta omis iniquas. qz corpus z aiam scindit
gladius diuini iudicij. z iusticia cū gladio minaf.
ps. vij. Nisi cōuersi fueritis gladius suū vibrabit
hic gledi. pendet i filo. i. in breui vita. Job. xliij.
Breues dies hois sunt. nūerus mēsu eius apud
te est. Non stat i potestate nra qdū volumus vi
uere. idcirco durū est z piculosum i peccatis lace
re. Quinto durū est. z hoc quo ad futurū ex omi par
te. qz priuat hominē celesti locunditate. z obligat
ad eternā damnatiōem i corpe z ania. De q atha
nasia. Hec ē fides catholica. i. quis obligatur h
credere inter cetera. q q bona egerūt i charitate.
scz pgenerāt. ibūt i vitam eternā. q vero mala z
q sine penitētia decesserūt i ignem eternū. scz cū
corpore z ania. z hoc post vniuersale iudiciū. ps.
lx. Cōuertētur pctōres i infernū: oēs gentes qui
oblitiscuntur deū. D dura res viciū. Et hoc est
qd dicit gamfred. i. in poetria sua nona. Pessima
res viciū nil eque pnciosum. Ideo Profr. Plus
est vitanda peccati seditas qz quelibet tormētōrū
imantitas. Inf. Amara z mala res est pctm. faci
les habz actus sed valde difficiles exitus. Dicit
scdo subiūgitur sanitas ei. miraculosa. De q sub
dit textus. Cum iter faceret scz cū epistolis. cōt
git vt appropinquaret damasco. z subito circūfulsit
eum lux de celo. **S**ed dicit scūs Tho. i. i scda
scde. q. cxliij. ar. viij. Quattuor requiruntur ad iustifica
tiōē pctōris. Primo infusio grē. hoc habuit san
ctus paulus. z tangit ibi. lux eum circūfulsit. id ē

grā vel diuina illuminatio. **Aug^o.** Grā est lumē
 anie faciēs hoīem pētū suū cognoscere. **Hugo** su
 per tractatū angelice hierarchie. Quid est dei grā
 nisi diuina illuminatio. **z Greg.** Nisi grā diuini re
 spectus nos illuminaret mens nra in pctorum tene
 bris remaneret. **Idō ps. xij.** Illumina oculos meos
 ne ynq̄ obdormiā in morte. **s. crimiali.** **Ps. xij.**
**Perditio tua ex te. saluatio ex me. s. ex mea gra
 tia.** Secūdo requiritur mortis liberi arbitrii i pētū et
 eius enormitate vt ei pētū displiceat. **Hoc saul⁹**
 habuit. **z hoc tūgitur ibi.** cadens i terram. **Glosa.**
In terrā cadere est pētā que q̄s cōmisit ex terreno
amore cognoscere z de eis dolere. Quid prodest
 pētā cognoscere ex lumie gracie cū homo etiā ea
 nō detestetur z dolet. cū dicit **Hiero⁹.** Nulla cul
 pa debet nisi tristitia anxiet. **Idō** subdit i textu
 tremēs z stupens. **Erat em̄ lris imbut⁹** cogitans
 de plaga pharaonis. timens si nō obediret q̄ ma
 ior plaga eum pcuteret. **z sic timore correptus est**
Eccl. i. Timor dñi expellit peccatū. **Sic** igit mul
 totiens enenit q̄ dñs vnā terrā plagat vt ceteri ti
 meant. **z in timore a pētō cessent.** **Prover. xvj.** In
 timore dñi om̄s hō declinat a malo. sic pater cor
 rigit vnū filium vt ceteri timeāt. **Luc. xij.** Cecidit
 turris in syloe z occidit. **xvij.** dicit ibi. Puratis q̄
 ipi tm̄ debitores fuerūt. nisi penitētā egeritis om̄
 nes pibitis. **Idcirco** i plaga quā deus pmittit fa
 cit te maxime cognoscere peccata tua z dolere.
Cassiod. sup ps. Om̄s pmissio diuina aut ē purga
 tio vite p̄sentis. aut initium pene sequētis. q̄ non
 emēdatur inter flagella pena eius hic inchoatur.
 ibi nō terminatur. **Et sic** emēdauit se paulus z do
 luit **Rom. ix.** Tristitia mihi ē z dolor prin⁹ cor
 di meo. **Hugo** de sancto victore. Tūc salus pētō
 rum incipit cū veraciter pro delictis ingemiscūt.
Tertio requiritur mor⁹ liberi arbitrii in deum vt sit
 nre volūtatis cum diuina volūtate pformatio. hāc
 habuit paulus. z tūgit ibi. Dñe qd vis me facere:
 id ē. non meā volūtate sed tuam facere parus suz.
Aug⁹. **Mox** paut se ad obediēduz q̄ prius seute
 bar ad psequēdu. **Et sic** docemur nos **Eccl. viij.**
Volūtate tua auertere. **Bern.** Grande malū est
 volūtas ppria. vt sit bona nō sit tua. sed dicamus
 fiat volūtas tua dñe. **Bern.** Quid odit de⁹ aut
 punit nisi propriā volūtatez. **Dicit** sc̄tūs thomas
 in. iij. di. xvj. Dīno nō pōt tolli culpa nisi reordī
 netur volūtas fm̄ diuinā volūtate. **Hiero.** Quā
 tum pprie volūtati subtraxeris tātū vnti addide
 ris. **Quartus** est pēti remissio. hec seq̄tur illa tria.
 z est finis iustificatōis. **Et hoc** fuit i beato paulo.
 ppter qd dicit in eplā. Vas electōis ē mihi iste.
In hoc terciū pncipale p̄sentis eplē tangit. s. eius
 dignitas gl̄iosa. **Idcirco** btūs paulus me
 rito vas electōis dicitur q̄drupliciter. **Prio** vas
 singularis grē. **Secūdo** doctrinalis sapiētē. **Ter
 tio** mirabilis patiētē. **Quarto** vas diligibilis vel
 amabilis effluentē. **Prio** dñ vas singularis grē.
Magna z singularis grā quāz deus ei cōtulit q̄
 illum q̄ adhuc i volūtate z actu psequēdi extitit
 tam mirabiliter z psonaliter ad se vocauit. **Tales**
 grām alijs apostol nō exhibuit. **Licer** em̄ nō erat
 sequentes nō tamē psequentes vt **Saulus**. quem

sic miraculose z pfectissime puerit. **Tunc** potuit
 locum habere illud **Eccl. xlij.** Vas admirabile
 opus excelli. **Nam** vt dñ **Rom. v.** Vbi abūdauit
 delictum supabūdauit z grā. **Sed** diceret. si do
 minus faceret mihi ita etiā cōuerterer. **Respon
 dent** doctores. nō est opus nūc miraculose agere.
 qz nunc fides creuit. **Idō** sicut plāte nouelle pfun
 dūtur in pncipio. non antez postq̄ radicate sunt.
Et sicut p filum acus inducitur sic fides per mira
 cula. **Item** nō ē opus propter meritū diminutio
 nē. qz dicit **Gregori⁹.** Fides nō habz meritū vbi
 humana ratio p̄bet expimētum. **Aug⁹.** Magnūz
 prodigiū qui toto mūdo credēte non credit. **Sed**
 nūc vocat dñs per flagella inspiratōes z p̄dicatō
 nes. vt supra dictum ē paulo. Surge z ingredere
 ciuitatē. id ē vnitatē ecclē. ibi dicitur tibi quid te
 oporteat facere. **Nam** sicut nō in tenebris s̄ in lu
 ce cognoscitur via. z sic nō in pētis z inter pctorēz
Iob. xj. Qui ambulat i die non offendit. qz lucez
 vider. q̄ ambulat i nocte scz pēti offendit. **Secūdo**
 fuit vas doctrinalis sapiētē. **Eccl. xv.** Repleuit
 eum dñs spū sapiētē z intellectus. **Triplici** nan
 qz sapiētia fuit p̄ditus. s. moysayca. angelica. z diui
 na. **Et fm̄** hoc tripliciter p̄dicauit. verbo. exēplo.
 z martyrio. quere hoc in p̄cedenti sermone. vbi dñ
 q̄ homo sit magnus p verbū dei p̄dicatōem. sicut
 de eo dicit **Chrif.** in li. de laude pauli. Nil erat ab
 eo desiderabile nisi deo placere. **Modo** vt dicit
Gregori⁹. Nullum deo tale sacrificiū sicut zelus
 aniarum. **Hoc** paulus quesuit ad **Phil. iij.** Nō
 quero datum s̄ fructum abūdantē in rōne. i. i ani
 ma rōnali. **Tertio** fuit vas mirabilis patiētē
 p̄pt multitudinā passionē. **Et** notat ibi. Ego ostē
 dam illi quāta o porteat euz pati pro me. **Id**
 vbi nota etis patia z mētis pstantia patz in tri
 plici genere passionū que patiēter tolerauit. **Pri
 mo** p assumptā corpalem passionē. i. afflictōem a
 seipso. **ij. Cor. xj.** In ieiunijs multis. i. vigilijs. fa
 me z siti z nuditate. i. labore. in erūna. in carcerib⁹
Secūdo per mētālē compassionē. z hoc tripliciter.
Primo pro eccliarū dilatatōe z p̄fectu fidelitū
 ij. ad **Cor. xj.** Preter illa q̄ intrinsecus sunt quo
 tidiana sollicitudo oīm eccliarum. **Chrif.** Om̄es
 ad salutē dilexit ac si oēs genuissz. **Secūdo** pro infir
 morū relenatōe. **ij. Cor. xj.** Quis infirmat z ego
 non infirmor. **Chrif.** Nullus intarum deplangit
 propa sicut paulus aliena. **Tertio** pro alioz tribu
 latōe. **ij. ad Cor. j.** Sine tribulamur pro v̄sa ex
 hortatōe. sine p̄solamur pro v̄sa p̄solatōe. **Ter
 tio** i illata passione eius patiētia ostenditur. **ij. ad**
Cor. xj. A iudeis q̄nq̄es quadragenas vna min⁹
 suscepi. ter virgis cesus sum. semel lapidatus. ter
 naufragiū ptuli zc. **Et iterū. ij. Cor. j.** Nolo em̄
 vos ignorare frēs de tribulatōe nra que facta est
 in asia. quonā supra modum grauati sumus z su
 pra p̄tutem. **Sed** dicit **Chrif.** In oibus his suis
 passionib⁹ saxo fuit durior. om̄i columna imob
 lior. om̄i adamāte fortior. nulla vi a charitate xp̄i
 separi potuit. **Merito** de ipso dicit verbū thema
 tis. **Magnus** sc̄tūs paulus. **Quarto** fuit vas
 diligibilis v̄l amabilis effluentē. fuit em̄ igneus
 in charitate. **Chrif.** Sicut ferrū in ignem missum

De purificatione virginis marie

totum sit ignem. sic paulus igne charitatis succensus quo ad deum et quo ad proximum. Quo ad deum Ro. viij. Quis nos separabit a charitate dei. an angustia: fames. aut gladius etc. Scio et certum quod neque mors neque vita neque principatus neque potestates. Vbi aug. Dolendum est quod apostolus horribilia tormenta non potuerunt a charitate dei separare. et nos ociosa fabula et vilis vitia. Sed quo ad dilectionem proximorum Ro. ix. Cupiebam et ego anathema esse pro fratribus meis. id est ad tempus separari a christo. ut intraderet conversioni iudeorum ad fidem christi. et ita ad Cor. xij. Ego libentissime impendam et suppendam pro aiabus vestris. et iterum ad Phil. j. Testis est mihi deus quoniam cupiebam vos omnes in visceribus ihesu christi. et iterum j. Thess. ij. Que enim est spes nostra aut gaudium aut gloria corona. nonne vos ante dominum nostrum ihesum christum. vos gloria nostra estis et gaudium. Ecce omnes simul ad salutem ferventissime dilexistis. Et videbat sibi singulare gaudium et solatium ex hoc resurgere. Tanta habuit dilectionem ad proximos quod dicit Christus. in supranotata auctoritate. Nemo intratum dilexit amicos sicut paulus inimicos. Noto dicit aug. Non numerositas operum. nec diuturnitas temporis. sed maior charitas auget meritum. Ideo de ipso dicere possumus cum ecclesia verba thematis assumpta. Magnus sanctus paulus vas electionis vere digne glorificatus. Glorificandus vestris propter decorem virtutum et excellentiam meritorum. Nam dicit Christus. de laude pauli. Nil prius erravit quam paulum prius quoddam insigne vitium dixerit et spiritualem paradisum. ubi sunt universa genera florentium. Et explicat Christus solus ipse extollendo. quare in sermone primo presentis materie ubi supra.

De festo purificationis Marie virginis.

Sermo. liij.

Postquam impleti sunt

10 dies purgationis marie Lu. ij. Introductio. Festum virginis beate pluries in anno celebratur quod festum alicuius alterius sancti. Et hoc precipue propter quatuor. Primo propter magnam dei placetiam. ut dicit Fortunatus in vno sermone. Grati est deo obsequium quod matri eius impenditur et offertur quod quod cuilibet scilicet dirigatur. Propter quod dicit Hieronimus. Si prophetico ore dominum in sanctis suis laudare iubemur. multo amplius in virgine gloriosa de qua sanctissimorum processit. Secundo propter ipsius dignitatem et excellentiam. Vnde de ea potest dici illud Ecclesiastici. xliij. Exaltate eam quantumcunque potestis quia maior est omni laude. Aug. Quid nos tantilli. quod nos antio pusilli. quod in eius laude digne referamus. cum et si omnia nostra membra verterentur in linguas nullus eam plene laudare sufficeret. Tercio propter primam si duciam. Vnde hieronymus de prolatione beate virginis. Magis remunerat deus cultum qui matri sue beate virginis impenditur quam quod sibi quantumlibet vel cuilibet sanctorum ministratur. Quarto propter nostram indigentiam. Hugo. Dignum est et iustum ut quanta tot viciis in nostris necessitatibus innocamur ut ea sedulis beneficiis et obsequiis et laudibus honoremus. Dicit enim Sedulius in suo carmine. Scio quod dudum celestia ac

terrestria ad iudicem conuissent si non ea marie gratia sustinisset. Hoc hodierna solennitas quatuor habet nomina. Primo dicitur festum excellentis oblationis. hodie enim christus dei filius oblatus est in templum. De quo bernardus in hodierno sermone. Hodie sistitur creatori terre fructus sublimis. hodie placabitur deo placens hostia virginis manibus offertur in templo propter quod introitu canitur illud psalmi. xlvij. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. Secundo dicitur festum deuote oblationis. Hodie enim sy meon et anna deuotissime obutauerunt christo. et gloriosa virgo maria et ioseph etiam fecerunt nobilissimam processionem. et sic dicitur festum ypopantii. id est deuote oblationis. Tercio dicitur festum potestatis illustrationis. Hodie enim verus dei filius ihesus christus reuelatus est. hodie lux mundi in tenebris illuxit. propter quod et hodie candelas ardentes portamus. Quarto dicitur festum voluntarie purgationis. Virgo enim benedicta benigna ac humilis. mera et libera voluntate non necessitate suauiter legem purificationis. de quo patebit in processu. Et sub hoc nomine festiuitatis sonant verba thematis ubi supra. In summa verborum presentis euangelij duo breuissime tanguntur. Primo precepti legalis libens observatio. ibi. postquam impleti sunt. Secundo simeonis iusti gaudes oblatio. ibi. Et ecce homo erat in iherusalem. De primo dicit. Postquam impleti sunt dies purgationis marie secundum legem moysi. Audistis supra quod presentis festum quatuor habet nomina illa in serie presentis euangelij secundum ordinem explicatur. Primo dicitur festum voluntarie purgationis. Tangit ibi in principio euangelij. scilicet postquam impleti sunt dies purgationis marie secundum legem moysi. In lege moysaica preceptum fuit Leuitici. xij. quod mulier quod peperisset suscepto semine immunda esset septem diebus a consortio hominis si pareret masculum. et ultra triginta tres dies abstinere ab ingressu templi. et duplicabatur dies post partum femine. Agnatio. quia mulier duplex peccatum commisit. id est duplici pena punita fuit. Primo ipsa supbia. id est deus eam humiliauit dicens. Sub potestate viri eris. Genesim. ij. Secundo ipsa fructum vetitum comedit. id est deus eam in fructu punitit Genesim. ij. In dolore partes filios tuos. Et propter hoc etiam post femine parturitorem duplicabatur dies ut humilaretur. quod dicit magister in ij. sen. dist. xxiij. Mulier credidit vix quod diabolus dicebat. Eritis sicut dii scientes bonum et malum. Vbi aug. dicit. Quod crederet mulier diabolo nisi esset in mente eius supbia presumptio. Adam non fuit seductus sed mulier. non putabat vix quod dicit diabolus sed victus amabili benivolentia mulieris. Et sic mulier non solum peccauit. sed virum in peccatum concitauit. vnde aug. Mulier infecta est et infecta. decepta est et decepit. seducta est et seduxit. Ecclesiastici. xxv. A muliere initium peccati. per illam omnes morimur. Sed hodie eis non est hoc obiectum. quod dicit Bernardus super missus est. Quicquid humana natura per eue supbia perdidit. hoc per marie humilitatem recuperavit. Ob hoc etiam purgationis duplicabatur ad partum seminis. Sed dicit. Virum nunc mulier teneat tempus ac precepto purificationis subiacere. et ab ingressu ecclesie abstinere. Rides greg. quod non scribes angloz episcopo augustinus dicit. v. c. in lege ubi dicit. In lege precipiebatur ut mu-